ARTHUR SCHNITZLER

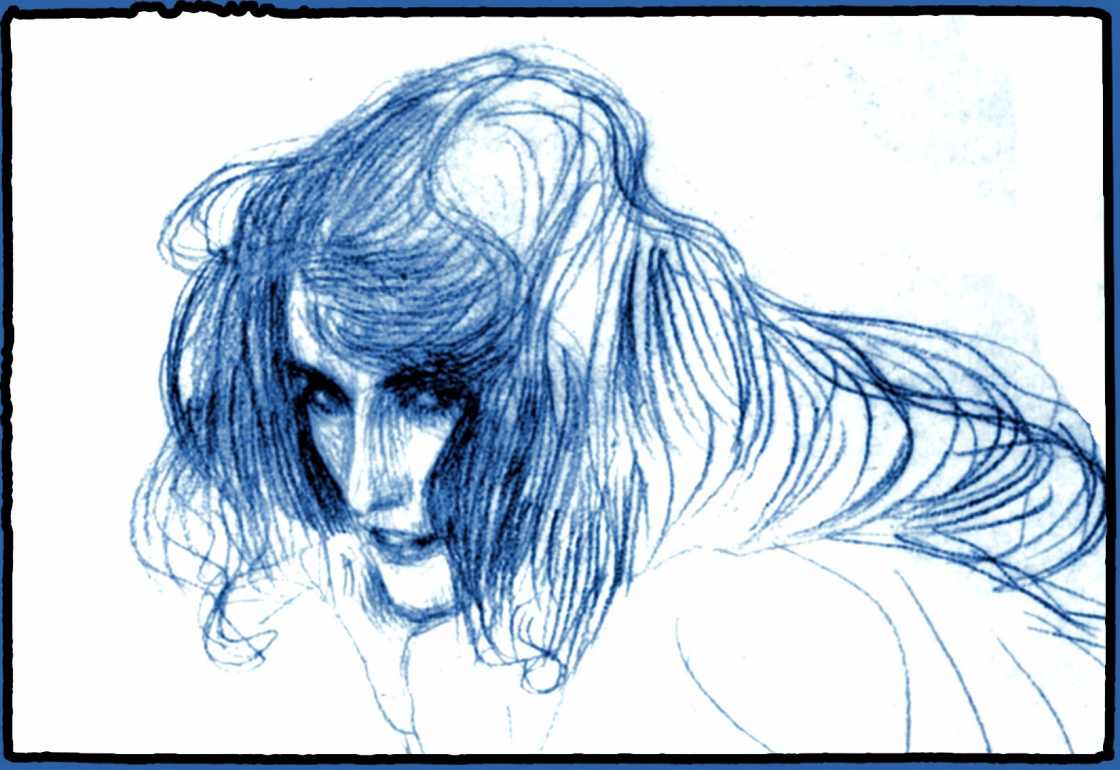

FRU BEATE OG HENDES SØN

En novelle

Bibliotek 1800

Arthur Schnitzler

Fru Beate og hendes søn

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Arthur Schnitzler: *Fru Beate og hendes søn* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Arthur Schnitzler: *Fru Beate og hendes søn* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

Første kapitel

Hun syntes, hun hørte en lyd fra sideværelset. Hun så op fra sit brev, rejste sig, gik sagte hen til den halvtåbne dør og kiggede gennem sprækken ind i den anden stue. Her lå, for tætlukkede skodder, hendes syttenårige søn på divanen, øjensynlig i dyb søvn. Hun trådte nærmere og kunne nu følge det regelmæssige og sunde åndedræt, der bevægede drengens bryst i langsom og rolig rytme. Den bløde, lidt krøllede krave stod åben og lod halsen fri. I øvrigt var Hugo fuldt påklædt; på fødderne havde han endogså de sømbeslagne sko, som han stedse bar her på landet. Åbenbart havde han nu i eftermiddagsheden lagt sig et øjeblik – for straks igen at tage fat på læsningen; derom vidnede de opslåede bøger og hæfter på bordet.

Nu flyttede han hovedet uroligt, som var han ved at vågne, men han strakte sig blot et par gange og sov videre. Moderens øjne havde imidlertid vænnet sig til stuens halvlys, og hun så, at heller ikke nu i søvnen udglattedes dette sælsomme, næsten smerteligt spændte drag, som hun i de sidste dage havde bemærket om sønnens mund. Hun sukkede bekymret, gik stille tilbage til sit værelse og lukkede sagte døren efter sig. Hun gennemlæste det påbegyndte brev, men følte ingen rigtig lyst til at skrive det færdigt. Hun tænkte, at advokat Teichmann – til hvem hun skrev – næppe var den mand, hun så uforbeholdent kunne betro sig til. Allerede i dag fortrød hun det lidt for venlige afskedssmil, hun ved afrejsen havde undt ham fra kupévinduet.

Herude på landet nu i disse sommermåneder var det, som vandt mindet om hendes afdøde mand, trods de fem forløbne

år, ny og sælsom magt, og netop herude tilbageviste hun med særlig bestemthed advokatens forestående – hidtil uudtalte – frieri, – således som hun overhovedet fjernede alle fremtidstanker af lignende art. Hun forstod, at hun mindst af alt turde betro sin bekymring for Hugos fremtid til denne mand, som sikkert deri ville se en utvetydig opmuntring langt snarere end et bevis på venskab og tillid. Hun rev brevet itu og gik ubeslutsom mod vinduet.

Bjergenes linjer hinsides bredden lå sløret i sitrende dis. Nede fra søen blinkede solens spejlbillede hende i møde, splintret i tusind lysglimt, og hun sendte sit flygtende blik ud over den smalle engbred, over landevejens rygende støv, de blanke villatage og den ubevægelige kornmark, og hendes solblændede øjne søgte lindring mod havens grønne plæner. Hun lod blik og tanke dvæle ved den hvide bænk under vinduet. Hun mindedes, hvor ofte hendes mand havde siddet her, når han grundede over en rolle – eller var faldet i søvn, når luften netop som i dag rugede sommertung over landet. Sagtens havde Beate da lænet sig ned over bænkens ryg, og med varsom ømhed havde hun først sagte strøget og dernæst rusket i hans gråsprængt krusede hår, indtil Ferdinand, – der straks var vågnet, men for rigtig at nyde hendes kærtegn, lod som om han sov – langsomt vendte sig og så op på hende med sine lyse barneøjne, – disse øjne, som i hine fjerne og dog så uforglemmelige drømmeaftener kunne løfte sig i mandig højhed og sænke sig så dødsenstunge. Nej! Hun ville ikke, turde ikke mere tænke på det, – i al fald ikke med smerte og sorg således som nu i dette øjeblik. Ferdinand selv havde jo i hine dage taget det løfte af hende: at hun kun måtte mindes ham i

lyse erindringer – havde endog forlangt, at hun ubekymret skulle gribe efter enhver ny lykke, der kom til hende. Beate tænkte, hvor forfærdeligt det er, at man i lykkelige dage kan tale så spøgende og let om så tunge og frygtelige ting – som om noget, der kun kan ramme andre og aldrig en selv. Og så sker det dog, og man begriber det ikke – men man holder det ud; og tiden går uforstyrret sin gang. Og man bliver ved at leve; man sover på det samme leje, man engang delte med den, man elskede, drikker af det samme glas, som hans læber rørte, plukker jordbær i skyggen af de samme graner, hvor man engang færdedes med en, der ikke mere er! Og har dog intet fået at vide – hverken om døden eller om livet!

Derude på bænken havde hun ofte siddet med Ferdinand og glædet sig over drengen, der legende jog gennem havens gange med sin bold eller sit trillebånd. Derinde lå han nu og kastede sig i søvne, urolig og forpint! Hun kunne næsten ikke få sig selv til at tro, at det virkelig var den samme dreng, der for få år siden havde tumlet sig i leg derude i haven; så lidt som hun fuldt ud kunne fatte: at Ferdinand virkelig var død. Ja! I sandhed mere død end Hamlet, end Cyrano, end den kongelige Richard, i hvis skikkelse hun så ofte havde set ham dø! Muligt var grunden til, at dette evigt ville synes hende uforståeligt, simpelthen den, at der ikke mellem de rige dage, da han levede, og hans så pludselige død lå uger af angst og smertelig venten. Sund og fornøjet var Ferdinand en dag rejst hjemmefra for at deltage i et gæstespil, og blot en time senere havde man bragt ham hjem som lig. I banegårdens ventesal havde et hjerteslag ramt ham.

Beate følte, hvorledes denne storm af erindringer i hendes sind frembragte noget nyt, noget spøgelsesagtig fjernt og smerteligt, der higede mod befrielse. – Efter nogen grublen tænkte hun, at al hendes uro skyldtes det ufuldendte brev og især gjaldt denne påbegyndte sætning, hvori hun ville fortælle om Hugo; og hun indså, at hun måtte prøve at tænke tanken igennem. Hun forstod, at i Hugos sind var et eller andet i vækst eller under fuldbyrdelse, noget hun længe havde forudset, men dog aldrig for alvor tænkt ville komme. Tidligere, da han endnu var barn, havde hun kælet for den tanke en gang at være for ham ikke alene hans moder, men tillige hans veninde og fortrolige. – Indtil for ganske kort tid siden var han endnu stadig kommet til hende med alle skolelivets små synder og sorger, ja havde endogså skriftet for hende sine drengeforelskelser, og den gang havde hun endnu bildt sig ind, at så sjælden en moderlykke skulle blive hende til del. Havde han ikke ladet hende læse de digte han skrev til den lille Elise Weber, der var søster til en af hans kammerater, – naive og rørende vers som pigebarnet ikke engang selv fik at se! Og havde han ikke i vinter fortalt sin moder om, hvorledes en lille dame, hvis navn han ridderligt fortav, i dansetimen under en vals havde kysset ham på kinden! Og nu i foråret var han da ikke, helt ude af sig selv, kommet og havde fortalt hende om to drenge fra hans klasse, der en aften i tvivlsomt selskab var drevet om på Prateren, og som havde pralet med, at de først var kommet hjem klokken tre næste morgen! Derfor havde Beate håbet, at Hugo også for fremtiden i alle alvorlige spørgsmål ville vælge hende til sin fortrolige, så at hun ved samtale og råd kunne hjælpe ham ud over ungdommens skuffelser og farer. Nu

forstod hun, at alle sådanne drømmerier kun bundede i en art forkælelse; thi nu, da den første sjælelige krise altså kom, viste Hugo sig utilgængelig og lukket; og moderen på sin side følte sig sky og rådvild som over for et vildfremmed væsen.

Hun fo'r sammen. Næsten som en hån og som et svar på hendes bange anelse så hun dette irriterende, hvide flag vaje for eftermiddagens vind højt fra gavlen af den sollysende villa dybt dernede ved søen. Dette frække splitflag, der fløj til vejrs som et udfordrende og hilsende signal fra denne skamløse kvinde til en ung dreng, som hun ønskede at få i sit garn!

Uvilkårligt, næsten truende, løftede Beate sin hånd; så trådte hun rask tilbage i stuen, grebet af ubetvingelig trang til at se sin søn og tale ud med ham. Hun lagde lyttende øret mod døren for ikke at forstyrre, hvis han sov endnu, og det forekom hende, at hun, som før, kunne høre drengens rolige og stærke åndedræt. Hun åbnede sagte døren i den hensigt at vente, til Hugo vågnede, for derefter at sætte sig på divanen ved siden af ham og spørge ham ømt og moderligt ud om, hvad der tyngede ham. Ængstelig overrasket så hun imidlertid, at stuen var tom. Hugo var der ikke. Uden at sige farvel til sin moder og uden at få det sædvanlige kys på panden var han gået sin vej, åbenbart af frygt for det spørgsmål, han gennem dage havde set forme sig på hendes læber, og som hun – nu først vidste hun det! – ville have rettet til ham netop i dette øjeblik. Disse flagrende udlængsler var altså nok til at fjerne ham så langt, langt bort fra hende! Og det havde denne kvinde voldt, sagtens blot ved hint håndtryk for nylig, da de mødtes på landgangsbroen – eller måske ved sit blik i går, da hun stod derude på badeanstaltens bro og hilste ham med sit smil, i det øjeblik hans slanke drengekrop dukkede

op af vandet. – Nuvel! Han var over sytten år, og naturligvis turde hun som hans moder ikke vente, at han ville bevare sig urørt og kysk til den, der fra tidernes morgen var bestemt for ham, og som en dag ville møde ham, ung og ren som han selv. Kun en ting ønskede hun ham: At han ikke med væmmelse måtte vågne af sin første rus, at ikke hans blomstrende ungdom måtte falde som offer for en lysten kvinde, hvis halvglemte sceneberømmelse kun skyldtes hendes pralende løsagtighed, og hvis væsen og rygte selv ikke hendes ægteskab havde udbedret.

Beate sad på divanen i det halvmørke værelse, grundende, med lukkede øjne og hovedet støttet i begge hænder. Hvor mon Hugo nu var? Måske alligevel hos baronessen? Det var vel ikke tænkeligt. Så rask kunne sagen dog næppe udvikle sig! Men var der overhovedet nogen mulighed for at fri drengen ud af dette bedrøvelige eventyr! Hun tvivlede om det. For hun anede, at lige så vist som Hugo havde arvet faderens træk, lige så fuldt havde drengen også hans blod, ejede dette hede sind, der præger disse mennesker fra en anden og mere lovløs verden, hvor allerede i drengeårene mørke og mandlige lidenskaber er tændt, og hvor barnedrømme endnu tindrer i øjnene hos voksne og modne mænd. Ja! Mon det nu alene var faderens blod? Havde hendes eget sind da mindre uro? Hvor turde hun lide på det – blot fordi hun siden Ferdinands død endnu ikke havde følt sig fristet – –!

Og selv om nu også hun aldrig havde tilhørt nogen anden end den ene, – mon det derfor blev mindre sandt, det hun engang havde tilstået for sin mand: at kun *derfor* fyldte han som den eneste hele hendes liv: *Fordi* han i deres samlivs dybe nætter, når

hans ansigt var dulgt af mørket, altid blev en anden for hende, altid ny – fordi hun i hans arme blev favnet af den kongelige Richard, eller af Cyrano eller Hamlet eller af de andre store, hvis maske han bar. Hun var heltes og skurkes, de udmærkedes og de mærkedes, gennemsigtige og gådefulde mænds elskede! Ja, mon ikke just det var grunden til, at hun halvt ubevidst, som ung pige havde ønsket sig denne store kunstner til mand? Thi netop ved hans side anede hun den eneste mulighed for at leve så ærbart og roligt, som hendes borgerlige opdragelse havde bestemt hende til – uden tillige at opgive den eventyrets vilde flugt, som hun i dulgte drømme evigt længtes imod. Og hun huskede, hvorledes hun havde forstået at erobre Ferdinand, ikke alene på trods af forældrene, der med deres borgerlige moral, selv efter ægteskabet aldrig helt forvandt en vis sky for komedianten – men tillige på trods af en langt farligere modstander. På den tid, da hun lærte Ferdinand at kende, stod han i en almindelig omtalt forbindelse med en rig, ikke mere ganske ung enke. Hun havde hjulpet den unge skuespiller frem, skulle endog have betalt hans gæld. Man påstod, at det kun var viljestyrke han savnede for at bryde dette forhold. Beate havde da fattet den højst romantiske beslutning at befri den store kunstner fra disse forsmædelige lænker: Hun havde opsøgt Ferdinands aldrende veninde, og med ord, der vandt styrke ved tanken om, at denne time aldrig ville komme igen, havde hun forlangt forholdet løst, idet hun hævdede, at det alligevel i kraft af sin indre usandhed før eller senere måtte briste, – men da var det måske for sent, – til ruin for kunstneren og for hans kunst! Nå, selvfølgelig blev hun vist tilbage med en skærende hån, der længe sved i hendes sind, og endnu et helt år gik hen,

inden Ferdinand gjorde sig afgørende fri. Men at hin samtale var den første foranledning til et brud, det kunne Beate ikke tvivle om, navnlig ikke senere, da hendes mand oprømt og vigtig tit og mange gange gav historien til bedste, – selv over for folk, som den ikke i fjerneste grad kom ved.

Beate lod hænderne synke og rejste sig i pludseligt oprør. Ganske vist var tyve år gået hen siden hint højst forvovne skridt, men mon hun egentlig havde forandret sig siden da? Fornemmede hun ikke den dag i dag netop det samme sejrsikre mod? Mon hun ikke også nu lige så vist som den gang følte sin ret til at gribe ind i et andet menneskes liv, – netop fordi det var hende så dyrebart, og fordi hun følte kraft til at lede det frem ad den rigtige vej? Kunne hun som moder forsvare at tie stille og vente, indtil hendes dreng for stedse var tilsmudset og ødelagt! Burde hun ikke som dengang – kvinde mod kvinde – åbenlyst møde baronessen! Også *hun* måtte vel i en eller anden skjult krog af sin sjæl forstå, hvad det betød: at være moder.

Denne tanke rørte hendes sind næsten som en art befrielse, hun trådte hen til vinduet og slog skodderne til side; det smilende landskab derude hilste hende som et løfte om held, om sejr!

Hun vidste, at det nu for hende gjaldt at handle med hele øjeblikkets styrke. Hun gik derfor rask ind i sit soveværelse og ringede på pigen. Med påklædningen var hun i dag særlig fordringsfuld. Da hun omsider var tilfreds, satte hun den bredskyggede panamahat med det smalle, sorte bånd på sit mørkblonde, stærkt bølgede hår, tog fra blomsterglasset på natbordet tre røde roser, som hun om morgenen selv havde skåret af, de friskeste af dem alle, stak dem i det hvide

læderbælte, tog den tynde bjergstok i hånden og forlod huset. Hun følte sig glad, ung og sikker på sin sag.

Da hun kom ud af villaen, traf hun ved havelågen ægteparret Arbesbacher. Han var i turistfrakke og læderbukser, hun bar en kjole af mørkblomstret kattun, der gav hendes noget hærgede men dog endnu ungdommelige træk et matroneagtigt præg.

"Goddag, goddag, kære frue," råbte arkitekten og løftede den grønne tyrolerhat; han beholdt den i hånden, så det hvide hoved en stund var udækket. "Vi skulle lige ind og hente Dem." På hendes spørgende blik fortsatte han: "Men kæreste frue, har De da helt glemt, at det er torsdag i dag, og at der er tarokparti hos direktøren?"

Beate huskede pludselig: "Jo, jo vist så," sagde hun.

"Vi mødte lige Deres søn," sagde fru Arbesbacher, og de falmede læber fortrak sig til et træt smil.

"Han havde to tykke bøger med og gik den vej," forklarede arkitekten og pegede på en sti, som over den solbeskinnede eng førte til skoven. "Det er vist en flittig, ung mand."

Beate smilte med et udtryk af uforbeholden lykke. "Til næste år skal han være student!" sagde hun.

"Men hvor De dog er smuk i dag," busede fru Arbesbacher ud i en tone, der næsten blev ydmyg af lutter beundring.

"Nå, lille fru Beate," spurgte arkitekten, "hvorledes er vi så til mode, når vi lige på en gang har en voksen søn, der går på universitetet, duellerer og gør pigebørnene tossede?"

"Har du også duelleret?" spurgte hans frue.

"Nå, jeg har i hvert fald slået dygtig til skaglerne. Det kommer såmænd ud på et. Brådne pander vanker der jo altid!"

De gik hen ad stien, der højt over brinken og med udsigt mod søen førte til bankdirektør Welponers villa.

"Ja, så går jeg med Dem," sagde Beate, "men jeg skulle egentlig først ned i byen, – jeg må nemlig på posthuset og spørge om en pakke, der for otte dage siden er afsendt fra Wien, og som stadig ikke kommer. Den er oven i købet sendt som ilgods," føjede hun til så ligefrem, som troede hun selv på denne krønike, hun pludselig fandt på – hun vidste selv ikke rigtig hvorfor.

"Måske kommer Deres pakke med toget der," sagde fru Arbesbacher og pegede ned på det lille lokaltog, der netop prustende og uhyre vigtigt kom til syne bag bjerget og over sletten, dampende op mod den højt liggende banegård. Fra alle vinduesåbninger stak rejsende deres hoveder ud, og arkitekten svingede med hatten.

"Hvad skal det til?" spurgte hans kone.

"Der er måske bekendte med, og man er da en høflig mand!"

"På gensyn altså," sagde Beate pludselig. "Jeg kommer senere derop, hils imidlertid fra mig." Hun sagde hurtigt farvel og gik tilbage ad den vej, de var kommet. Arkitekten og hans kone var blevet stående, og hun følte, at de fulgte hende med blikket helt hen til villaen, som Arbesbacher for ti år siden havde bygget til sin ven og jagtkammerat Ferdinand Heinold. Hun slog ind på den smalle, stejle kørevej, der førte forbi villaen ned til badet; ved overgangen over skinnerne måtte hun vente en kort tid, da toget netop kørte ud fra stationen.

Nu først faldt det hende ind, at hun intet havde at gøre på posthuset, men kun havde ønsket at træffe baronessen. Nu da hun vidste sin dreng velbeholden oppe i skoven med sine bøger,

syntes hun ikke at sagen havde så megen hast som for en time siden. Hun gik over skinnerne og ind på banegården, der var fyldt af al den uro, som altid følger med et togs ankomst. De to omnibusser fra strandhotellet og postgården skumplede netop bort med deres passagerer; hun mødte nyankomne, der forstyrrede og højrøstede gik foran deres dragere, derefter andre, mere sorgløse mennesker, der var på skovtur.

Hun stod og morede sig over en hel familie: Papa, mama, tre børn, barnejomfru og stuepige med et læs af kufferter, æsker, tasker, paraplyer og stokke, samt en lille ængstelig terrier, – der alle forsøgte på at få plads i én landauer. Et ægtepar, hun kendte flygtigt fra sidste sommer, vinkede fra en vogn med den ubundne gensynsglæde, der hører feriebekendtskaber til. En ung herre i lysegrå sommerdragt og med en splinterny gul lædertaske i hånden hilste med sin stråhat. Hun kunne ikke kende ham og hilste forbeholdent tilbage.

"Goddag, fru Heinold," sagde den fremmede, og idet han rask skiftede sit greb om tasken, stak han noget kejtet den ledige hånd frem mod Beate.

"Fritz!" udbrød Beate og genkendte ham omsider.

"Ja vel, fru Heinold, Fritz i egen høje person!"

"Tænk dog, at jeg virkelig ikke kendte Dem igen. Sådan en laps De er blevet!"

"Nå, så slemt er det nu heller ikke," mente Fritz og flyttede atter tasken over i højre hånd. "Har Hugo forresten ikke fået mit kort?"

"Deres kort? Det ved jeg virkelig ikke. Men han sagde fornylig, at han ventede Dem."

"Ja, naturligvis! Vi havde allerede i Wien aftalt, at jeg skulle komme herover fra Ischl i nogle dage. Men i går aftes skrev jeg ekstra til ham, at jeg tænkte at holde mit indtog nu i eftermiddag."

"I hvert fald vil han sikkert blive meget glad. Hvor bor De egentlig, hr. Weber?"

"Men fru Heinold dog, ikke *hr. Weber!*"

"Godt! altså: hvor, hr. Fritz?"

"Jeg har sendt min kuffert i forvejen til postgården, og så snart jeg har bragt mit udvendige jeg i behørig orden, vil jeg tillade mig at gøre min opvartning i Villa Beate."

"Villa Beate? Findes ikke her!"

"Ja, hvad navn skulle villaen da ellers bære, siden den huser en med så skønt et navn?"

"Huset hedder virkelig ingenting, sådan noget kan jeg slet ikke lide! Eichwiesenvej nummer 7. De kan se villaen herfra, det er den deroppe med den lille, grønne balkon."

Fritz Weber så andægtigt i den angivne retning. "Der må være en herlig udsigt. Men nu må jeg sandelig skynde mig. Om en time træffer jeg vel Hugo hjemme?"

"Det tænker jeg. Foreløbig er han gået op i skoven for at læse."

"Læse? Nå, det skal jeg nok snart vænne ham af med."

"Mon?"

"Han og jeg skal nemlig gøre bjergture sammen. Ved De af, fru Heinold, at jeg for nylig besteg Dachstein?"

"Nej! Det vidste jeg ikke, det har desværre ikke stået i avisen, hr. Weber."

"Men fru Heinold dog – ikke *hr. Weber.*"

"Jeg tror alligevel, at vi skal blive ved det, da jeg nu engang ikke har den ære at være Deres tante eller Deres guvernante – –"

"Ja, sådan en tante skulle man have!"

"Se se! Er man oven i købet blevet galant? Nej, ved De nu hvad!" Hun lo muntert. Hun kom pludselig til at huske ham som dreng, således som hun havde kendte ham fra hans tolvte år. Og nu denne elegante unge herre, hvis lille, blonde overskæg så ud, som var det sat på med gummi!

"På gensyn, Fritz," sagde hun og rakte ham hånden til afsked. "I aften ved bordet må De fortælle os om Deres Dachsteinstur, ikke sandt?"

Fritz bukkede lidt stift og kyssede Beate på hånden. Smilende fandt hun sig i det. Sagtens gav hans alder ham allerede ret til det.

Den unge mand gik derpå videre med en egen nyerhvervet selvsikkerhed udtrykt i gang og i holdning. Og han, tænkte Beate, er ven med Hugo! Ganske vist er han noget ældre, halvandet eller to år måske. Beate huskede, at han tidligere gik en klasse højere end Hugo, men havde et år måttet sidde over. I hvert fald burde hun nu være glad over, at han var her og kunne gøre bjergture med Hugo.

Om hun blot kunne sende de to knægte på en rigtig lang – otte- eller fjorten dages fodtur! Sådan en ti timers march midt ude i den friske bjergvind, – for så om aftenen at kaste sig træt og udaset i en høstak, og næste morgen op med solen og videre! Hvor herligt, hvor storartet sundt ville det ikke være! Sandelig, om hun ikke selv følte en rasende lyst til at være med! Men det gik nok ikke an. Drengene var vist helst fri for at have en tante

eller barnepige med! Hun sukkede let og strøg sig med hånden over panden.

Hun fulgte landevejen langs søen. Den lille damper stod netop bort fra landgangsbroen og gled elegant og sirlig hen over vandet mod det såkaldte "vænge", hvor et par småhuse lå i læ af stille kastanjer og kuplede frugttræer, og hvor naturen allerede begyndte at lege aften. På badeanstaltens springbræt stod en lang fyr i hvid badekåbe og vippede op og ned. Langt ude på søen skimtede hun et par svømmende.

De kan sagtens, tænkte Beate og så pludselig længselsfuld ud over søen, hvis kølige og forfriskende pust rørte hendes kinder. Men hun fik bugt med alle fristelser og gik egensindig og beslutsom videre, indtil hun med et, temmelig uventet, befandt sig nær ved den pyntelige villa, hvor baronesse Fortunata altså havde slået sig ned for sommeren. Fra verandaen, der løb langs hele husets facade, skinnede lyse kjoler frem over forhavens brogede blomsterflor af stokroser og levkøjer.

Uden at se sig om gik Beate videre langs det hvide rækværk. Med en vis beskæmmelse følte hun sit hjerte banke stærkere. To kvindestemmer nåede ud til hende; hun gik rask til og kom forbi huset. – Nuvel! Først ville hun gå ned til landsbyen, til købmanden; der var jo altid indkøb at gøre, – især når der som i dag var kommet en gæst. Kort efter stod hun da også i Anton Meissenbichlers butik, hvor hun købte kød, frugt og ost. Den lille Louise fik nogle øre for straks at bringe pakken hjem til Eichwiesenvej. Og hvad så, hvad nu? spurgte hun sig selv; hun var standset på pladsen foran kirken, kirkegårdsporten stod åben og det forgyldte kors glødede i aftensolen. Skulle hun virkelig opgive sin plan, blot fordi hun fik lidt hjertebanken? En

sådan svaghed var utilgivelig, og ville sikkert hævne sig. Nej! Der var kun en ting for hende at gøre: gå tilbage – og uden videre søge baronessen.

Hun nåede stranden i løbet af få minutter. Nu kun forbi strandhotellet, hvor badegæsterne sad ved kaffe og is på den lange, højtliggende terrasse, – derefter rask forbi de to nye kæmpevillaer, som hun ikke kunne udstå, og to sekunder efter så hun baronessen, der under en mægtig, hvid parasol foret med rødt, lå udstrakt i en flettet hvilestol. Der var i øvrigt en gæst, en dame, der stod lænet mod væggen, høj, med elfenbensblegt ansigt, statueagtig hyllet i et bølgende og hvidt gevandt.

Fortunata havde talt meget livligt, nu tav hun pludselig og hendes træk stivnede, men straks efter udløstes de i smil, i en hilsen, hendes blik antog et udtryk af hjertelig og åben velvilje.

"Det fruentimmer!" tænkte Beate, men fortrød straks udtrykket og følte sig lidt skamfuld. Fortunatas stemme klang anstrengt munter.

"God dag, fru Heinold."

"God dag," svarede Beate uden at hæve stemmen, som var det hende ligegyldigt, om man på verandaen kunne høre hende eller ej, og hun lod, som om hun ville gå videre.

Men Fortunata kaldte på hende.

"Har De i sinde både at tage sol- og støvbad, fru Heinold?"

Beate forstod, at Fortunata kun spurgte, fordi hun ville indlede en samtale. Bekendtskabet mellem de to damer var så overfladisk, at denne spøgefulde tone egentlig ikke var helt på sin plads.

For år tilbage, ved en kunstnerfest, havde Beate truffet den unge skuespillerinde Fortunata Schön, der var ved samme teater som Ferdinand Heinold. Under aftenens løsslupne stemning havde hun og hendes mand så souperet og drukket champagne sammen med Fortunata og hendes daværende elsker. Senere havde de flygtigt set hinanden i teatret og på gaden, uden dog at tale sammen. Ved sit giftermål med baronen for otte år tilbage forlod Fortunata scenen, og var siden ganske forsvundet fra Beates synskreds, indtil hun for få uger siden tilfældigt havde truffet hende ved badet, og hun havde derefter – da det nu en gang ikke kunne undgås, – af og til vekslet et par ord med hende på vejen gennem skoven eller i badet. Det passede imidlertid Beate meget godt, at baronessen selv syntes oplagt til at begynde en samtale, hvorfor hun svarede – så ligegyldigt hun formåede: "Solbad? – Solen er allerede borte. Her ved søen er aftenerne ikke så hede som oppe i skoven."

Fortunata havde rejst sig; hun lænede sit slanke, smukt byggede lille legeme mod balustraden og svarede lidt hastigt, at hun for sit vedkommende foretrak spadsereturene i skoven, hvor ensomheden ligefrem var opløftende.

Hvor hun udtrykker sig banalt, tænkte Beate, og hun spurgte høfligt, hvorfor baronessen så ikke hellere havde lejet en af villaerne ved skovbrynet.

Baronessen forklarede, at hun, eller rettere hendes mand havde lejet denne villa efter en annonce, og at hun for øvrigt følte sig fuldkommen tilfreds her.

"Men vil De ikke træde nærmere, fru Heinold, og drikke en kop te sammen med min veninde og mig?"

Uden at vente på svar gik hun Beate i møde og rakte hende en smal, hvid hånd. Med overdreven venlighed førte hun Beate med sig op til verandaen, hvor den unge dame i den bølgende hvide musselinsdragt stod som før, lænet mod muren, ubevægelig og med et udtryk af dyb og mørk alvor. Beate fandt hende på en gang uhyggelig og komisk.

"Frøken Wilhelmine Fallehn – fru Beate Heinold," forestillede Fortunata. "Navnet er dig sikkert bekendt, kære Willy."

"Jeg var en stor beundrer af Deres mand," sagde frøken Fallehn køligt med sin mørke stemme.

Fortunata bød Beate en polstret kurvestol og bad fru Heinold undskylde, at hun selv gjorde sig det lidt bekvemt. Aldrig før havde hun nemlig følt sig så træt, ja rentud ødelagt, som her, – især i timerne lige efter middag. Det kom måske af, at hun ikke kunne modstå fristelsen til at bade to gange dagligt og så hver gang være en hel time i vandet. Når man kendte så mange slags bade, som hun, – i indsøer, i floder og i havet, – ja, så forstod man først at hvert "vand" på en måde havde sin egen karakter. –

Hun snakkede videre, alt for elegant, alt for søgt, tænkte Beate. Af og til strøg hun sig som livstræt over det gyldent farvede hår. Hendes lange, hvide kniplingsbesatte hjemmedragt hang løst ned på begge sider af den lave hvilestol. En enkelt perlerad lyste omkring den blottede hals. Det hvide og smalle ansigt var stærkt pudret, kun næsen havde et rødligt skær. Hendes læber var sminket dybt røde.

Ja, tænkte Beate, nu husker jeg, hvad det er, hun minder mig om. Det er et billede, jeg engang har set i et illustreret blad: En Pjerrot, hængende på en lygtepæl! Hun fandt ligheden forøget

derved, at Fortunata holdt øjnene halvt tillukket, medens hun talte.

Te og kager blev bragt, og samtalen kom i gang. Selv frøken Fallehn talte nu, hun stod lænet mod verandaens balustre med tekoppen i sin hånd. Hendes holdning var mindre tvungen end før. Passiaren gled fra sommer tilbage til vinter, man talte om byen, om teaterforhold, om Ferdinand Heinolds ubetydelige arvtager og om den store og uforglemmelige kunstners alt for tidlige død. Frøken Fallehn udtrykte koldt sin forundring over, at en kvinde var i stand til at overleve tabet af en sådan mand.

Baronessen, der bemærkede Beates vagtsomme blik, svarede sagte: "Du ved ikke af, at fru Heinold har en søn!"

Beate sendte hende et blik fuldt af utilsløret fjendskab; hun mødte det drillende smil i den andens øjne, og hun tænkte: Denne kvinde er som en skovtrold. Ja, det var, som udgik der fra Fortunatas legeme en ejendommelig, fugtig duft som fra siv eller nøkkeroser. Nu så hun, at Fortunatas fødder var blottede i sandalerne, og at hun var nøgen under den hvide lærredsdragt.

Imidlertid talte baronessen ubekymret videre, meget flydende og meget dannet; hun påstod, at da livet var stærkere end døden, måtte livet kræve sin ret til det sidste. Beate følte, at her talte et menneske, som aldrig havde mistet en, hun holdt af, ja, som vel næppe nogen sinde for alvor havde elsket et andet menneske, mand eller kvinde.

Frøken Fallehn stillede pludselig sin kop fra sig.

"Jeg må pakke færdig," sagde hun kort og gik ind gennem havestuen.

"Min veninde skal nemlig rejse tilbage til Wien i aften," forklarede Fortunata. "Hun er forlovet – sådan – på en måde."

"Ja så," svarede Beate høfligt.

"Hvad tror De i grunden, hun er," spurgte Fortunata med halvt tillukkede øjne.

"Hun er vel kunstnerinde?"

Fortunata rystede på hovedet. "Det er lidt for meget sagt; men hun har været ved scenen en kort tid. Hun er datter af en officer; nu må man vel nærmest regne hende til bohemen. Faderen skød sig en kugle for panden af sorg over hendes opførsel, men det er mere end ti år siden. Nu er hun syvogtyve, men hun vil sikkert bringe det meget vidt. Må jeg give Dem en kop te til?"

"Nej, tak." Hun åndede dybt. Nu var øjeblikket inde. Hendes træk spændtes i fast beslutning, uvilkårligt rejste Fortunata sig halvt op.

Og beslutsomt begyndte Beate: "Det var ikke helt tilfældigt, at jeg i dag gik forbi Deres villa. Jeg må tale med Dem!"

"Ja så!" sagde Fortunata, og det hvide pjerrotansigt rødmede let. Hun støttede sig til stolens arm og knugede de urolige fingre mod hinanden.

"De må undskylde, at jeg fatter mig kort," begyndte Beate.

"Ganske som De ønsker. Så langt eller så kort, De selv vil, kære fru Heinold."

Den nedladende tiltale hidsede Beate op, hun svarede temmelig skarpt: "Nuvel, kort og godt, fru baronesse, jeg vil ikke have, at min søn skal være Deres elsker."

Hun var fuldkommen rolig nu. Ja, således havde hun også følt, dengang hun for nitten år siden forlangte, at den halvgamle enke skulle give Ferdinand fri.

Ikke mindre roligt besvarede baronessen Beates kolde blik.

"Å," sagde hun stille hen for sig, "De vil ikke have det! Det var skade! Men for at sige sandheden, har jeg ikke engang selv tænkt på det."

"I så fald vil det være lettere for Dem at opfylde mit ønske," sagde Beate lidt hæst.

"Ja, hvis det kom an på mig alene –!"

"Det kommer *kun* an på Dem, det ved De meget godt. Min søn er jo endnu kun et barn."

Om Fortunatas sminkede læber kom et smerteligt drag.

"Er jeg da virkelig så farlig en kvinde?" begyndte hun. "Jeg vil fortælle Dem, hvorfor min veninde rejser. Hun var gerne blevet her hele sommeren, og hendes forlovede skulle have besøgt hende. Men, tænk Dem, nu er hun pludselig blevet bange for mig. Bange for mig! Nå, måske har hun ret. Sådan er jeg vel. Jeg kan virkelig ikke indestå for mig selv."

Beate stirrede på hende. En sådan oprigtighed, ja næsten skamløshed, kom hende ganske uventet.

"Nuvel, hvis De føler således, baronesse, kan det jo næppe betyde meget for Dem, – om netop *min* søn –" Hun tav.

Fortunata så op med store barneøjne.

"Hvad De gør her, fru Heinold," sagde hun, og i hendes stemme kom en ny klang, "er i grunden rørende. Men klogt – nej, det ved Gud det ikke er! Forresten gentager jeg, at jeg ikke et eneste øjeblik har tænkt på at –. Ved De hvad, fru Heinold: jeg tror, at damer som De har en fuldkommen forkert opfattelse af kvinder – af min type. Kunne De for eksempel have tænkt Dem, at jeg for tre år siden tilbragte tre måneder muttersalene i et lille hollandsk fiskerleje. Og jeg tror næsten, at aldrig i hele mit liv har jeg været så lykkelig som dengang. Og det kunne

meget nemt hænde, at jeg også nu i sommer – nej, det er slet ikke udelukket. Jeg har aldrig haft forsætter, aldrig nogen sinde. Selv mit ægteskab var et rent tilfælde, det forsikrer jeg Dem." Hun så op, som om der pludselig faldt hende noget ind. "Å, De har naturligvis været bange for baronen. De frygtede måske, at Deres søn skulle få ubehageligheder fra den kant. Hvad det angår –" hun lukkede smilende øjnene.

Beate rystede på hovedet. "Jeg har ikke tænkt på farer fra den kant."

"Nå–h, det lå jo ret nær; ægtemænd er jo tit så uberegnelige. Men ser De, fru Heinold," hun slog på ny øjnene op, "når De virkelig ikke har haft bekymringer i den retning, så er det hele mig ganske ubegribeligt. Alvorlig talt: Hvis jeg for eksempel havde en søn i samme alder som Deres Hugo –"

"De kender hans navn," spurgte Beate stift.

Fortunata smilte. "Det har De jo selv sagt mig. For nylig på landgangsbroen."

"Ja vist! Undskyld!"

"Altså, kære fru Heinold, jeg ville sige, at hvis *jeg* havde en søn, og han for eksempel forelskede sig i en dame som Dem, jeg ved ikke – jeg tror ikke, at jeg kunne ønske mig en bedre debut for den unge mand!"

Beate skød stolen tilbage for at rejse sig. "Men De har ingen søn, og desuden –" hun tav.

"De mener, at der dog ville være en vis forskel. Måske! Men netop denne forskel ville gøre affæren langt mere betænkelig for min søn. For De, fru Heinold, ville sandsynligvis tage sagen højtideligt – hvorimod jeg –! Ja, ved De hvad, kære frue, jo mere jeg tænker over det, des klarere indser jeg, at De egentlig havde

gjort langt klogere i at komme til mig med den stik modsatte anmodning. Hvis De –" hun smilede med de halvtlukkede øjne – "som man siger, havde lagt mig omsorgen for Deres søn på hjerte."

"Fru baronesse!" Beate var næsten uden bevidsthed, hun kunne have skreget.

Fortunata lænede sig tilbage, hun lagde armene under hovedet; øjnene var helt lukkede nu. "Sligt forekommer nemlig." Og hun begyndte at fortælle. "For – ja, desværre for temmelig mange år siden, et sted i provinsen, havde jeg en kollega, der dengang var omtrent så gammel, som jeg er nu. Hun spillede de heroisk-sentimentale roller. En dag kom grevinde – nå ja, navnet er jo ligegyldigt. Men altså hendes søn, den unge greve, havde forelsket sig i et pigebarn af borgerlig stand, af god, men temmelig fattig familie; embedsmand eller sådan noget. Og den unge greve ville absolut gifte sig med pigen. For øvrigt var han ikke fyldt tyve år. Godt, ved De hvad grevens moder, den kloge dame, fandt på? En skønne dag stiller hun hos min kollega, foreslår hende, anmoder hende – kort og godt: Den lille borgerpige bliver glemt i min kollegas arme!"

"Jeg beder Dem ikke opholde Dem ved slige anekdoter, fru baronesse."

"Det er slet ingen anekdote. Det er en sand historie og oven i købet moralsk. Man forhindrede en mesalliance, et ulykkeligt ægteskab, måske endog et selvmord eller et dobbeltselvmord."

"Måske," sagde Beate, "men det angår ikke sagen. I hvert fald er jeg ikke som Deres grevinde. Og for mig er den tanke simpelthen uudholdelig, uudholdelig –"

Fortunata smilede og tav lidt, som om hun ville fremtvinge en afslutning. Så spurgte hun: "Er Deres søn seksten eller sytten år?"

"Sytten," svarede Beate og fortrød i det samme, at hun så lydigt gav oplysningen.

Igen lukkede Fortunata øjnene og syntes at give sig en eller anden vision i vold. Og hun talte som i drømme: "De må altså vænne Dem til den tanke. Hvis det ikke bliver mig, bliver det dog en anden. Og hvor ved De" – hendes øjne åbnede sig pludseligt i et grønligt glimt, – "om det bliver en bedre?"

Med anstrengt overlegenhed svarede Beate: "Det beder jeg Dem roligt overlade til mig!"

Fortunata sukkede ganske let. Hun syntes med et meget træt.

"Nuvel, lad os ikke tale mere om det. Jeg vil gerne gøre, hvad De ønsker. De kan være rolig, Deres søn har intet at frygte – eller om man vil – at håbe fra min side. Måske" – hendes øjne blev pludselig store, grå og klare, – "måske er De overhovedet helt på vildspor. Det er ikke faldet mig ind, at jeg skulle have gjort et særligt indtryk på Hugo." – Dvælende udtalte hun navnet, og hun så Beate uskyldigt ind i øjnene. Beate var blevet purpurrød, hun pressede læberne fast mod hinanden.

"Hvad vil De have, jeg skal gøre?" spurgte Fortunata smerteligt. "Rejse? Ja, jeg kunne naturligvis skrive til min mand, at luften her ikke er god for mig. Hvad mener De, fru Heinold?"

Beate trak på skulderen. "Hvis De blot virkelig vil, – jeg mener, hvis De ville have den godhed – ikke at bryde Dem om min søn – så ville det hele jo ikke være så vanskeligt. Deres ord vil være mig nok."

"Mit ord? Glem dog ikke, fru Heinold, at et ord og et løfte i sådanne sager intet værd har – selv ikke blandt kvinder, der er bedre end jeg."

"Men De bryder Dem jo slet ikke om ham!" råbte Beate pludselig ubehersket. "Det er ikke andet end et lune af Dem. Og jeg er jo hans moder. De kan dog ikke mene, at jeg skal have gjort dette skridt til ingen verdens nytte!"

Fortunata rejste sig; længe betragtede hun Beate, så rakte hun hende sin hånd. Åbenbart ville hun vise sig overvundet. "Fra dette øjeblik eksisterer Deres søn ikke mere for mig," sagde hun alvorligt. "Tilgiv, at jeg så længe har ladet Dem vente på dette selvfølgelige svar."

Beate tog mod den fremrakte hånd. For et kort nu følte hun sympati, ja næsten medlidenhed med Fortunata. Hun havde først tænkt ved afskeden at sige et par undskyldende ord, men hun ombestemte sig i tide, undgik endog at sige noget, der kunne lyde som tak. Temmelig forvirret sagde hun derfor: "Ja, fru baronesse, så er alt jo i orden," og hun rejste sig.

"Vil De allerede gå?" spurgte Fortunata, denne gang i selskabstone.

"Jeg har opholdt Dem længe nok," svarede Beate med samme betoning.

Fortunata smilede og Beate fandt sig selv ret latterlig. Hun lod baronessen ledsage sig til havelågen og rakte hende endnu en gang hånden.

"Må jeg takke for besøget," sagde Fortunata meget elskværdigt og tilføjede: "Hvis jeg ikke lige i den allernærmeste tid skulle få lejlighed til en genvisit, så vil De forhåbentlig ikke tage det alt for ilde op."

"Nej, gudbevares!" Ude fra vejen hilste Beate tilbage mod baronessen, der var blevet stående ved havelågen, venskabeligt vinkende. Uvilkårligt gik Beate lidt raskere og holdt sig på den lige landevej; hun kunne altid senere dreje op ad den smalle skovsti, der steg temmelig brat, men var den korteste vej til direktørens villa.

Hun var i heftig bevægelse. Hvordan mon sagen egentlig stod! Har jeg sejret? Ganske vist gav hun mig sit ord. Men sagde hun på den anden side ikke selv, at kvindeløfter aldeles intet betyder? Nej, hun tør ikke! Jeg har vist hende, hvad jeg er i stand til!

Fortunatas ord lød endnu i hendes øren. Hvor sælsomt havde hun ikke talt om hin sommer i Holland! Ja, det havde været som en rekreation, en ånden-op efter en vild og sød, men såre vanskelig tid. Hun var vel som så mange kvinder af hendes type, oprevet, halvt forrykt og næppe nok fuldt ansvarlig for de ulykker, hun afstedkom. Nå, hun kunne nu leve, som hun selv ville, men Hugo *skulle* hun lade være i fred! Hvorfor skulle det netop være ham? Beate smilede, for det faldt hende ind, at hun egentlig som passende erstatning kunne have budt baronessen en vis nys ankommen og meget tiltalende ung herre ved navn Fritz Weber. Han var sikkert faldet i hendes smag. Ja, det burde hun virkelig have foreslået. Det ville da først have gjort situationen fuldkommen!

Hvad var der dog for kvinder til! Og hvad var det for et liv, de førte! Så galt gik det til, at de endog nu og da måtte ned og rekreere sig i hollandske fiskerlejer. Nå! Så var der til gengæld andre for hvem hele livet ikke var meget andet end en sådan lille hollandsk idyl. Hun smilede, men uden munterhed.

Hun nåede parken, der hørte til direktør Welponers villa. I nærheden af indgangen var tennispladsen, og gennem det tynde busket skimtede Beate lyse dragter, og de velkendte råb fra de spillende nåede hende. Hun nærmede sig. To søskendepar spillede mod hinanden. Husets nittenårige søn og den lidt yngre datter var på det ene parti. Begge lignede faderen, havde hans mørke øjne og kraftige bryn. Deres træk og bevægelser røbede den jødisk-italienske afstamning; på den anden side nettet spillede doktor Bertram sammen med sin søster, Leonie, en næsten ængstelig slank, ung dame. Deres fader var en berømt læge, der havde sin villa her ved badestedet.

Beate blev stående i nogen afstand; hun fulgte boldenes rappe flugt og nød synet af de unge legemer, der bevægede sig så kraftfuldt og frit; hun følte sig opstemt og hed som tilskuer ved denne yndefulde, men ret formålsløse sportskamp.

Kort efter var partiet forbi.

De to par mødtes ved nettet, og endnu med ketsjeren i hånden blev de stående i munter samtale. Deres miner, der før var strammet af spillets spænding, løstes i drømmende smil; deres øjne, der nylig skarpt havde udspejdet boldenes vej gennem luften, mødtes nu ejendommelig dulgt og sløret. På sælsom vis, næsten smertelig berørt, fornemmede Beate, hvorledes luften, der før løftede sig så høj og ren, langsomt sank ned, uvejrstung og knugende; og hun tænkte: Hvorledes ville det mon gå nu i aften, hvis alle love ved et mirakel med et blev løst, og disse unge mennesker uden bånd kunne følge deres dulgte, sagtens næppe nok bevidste drifter! Hun huskede pludselig, at der virkelig gives sådanne lovløse verdener, og at

derfra kom hun jo selv og bar endnu duften af dem i sit hår! Derfor, ja, kun derfor gennemskuede hun i dag, hvad hun hidtil end ikke havde skimtet. Kun derfor? Havde hun da ikke selv en gang været dybt fortrolig med hin dunkle verden? Havde hun ikke selv i de dage vidst sig elsket af alle hin verdens mærkede eller udmærkede mænd, af de gennemsigtige eller gådefulde, af uslinge og af helte!

De andre havde set hende og vinkede hende nærmere. Hun gik hen mod ståltrådsgitret, hvor de kom hende i møde. Spøgende og muntre ord blev vekslet. Men det var, som så hun i de to unge mænds blik noget, hun ikke tidligere havde mødt. Doktor Bertram smilede, et træk af let overlegen spot spillede om hans læber, og hans øjne mønstrede hende langsomt fra isse til fodsål. Nej! Ingen sinde før havde han set således på hende, – eller hun havde ikke før lagt mærke til det! Og da hun ville fjerne sig – for dog endelig en gang at gå videre op til villaen! – drog han spøgende en af hendes fingre ind gennem ståltrådsnettet, kyssede den længe og nægtede at give den fri. Da hun uvilligt rynkede panden, lo han frækt.

På den overdækkede, lidt for prangende terrasse fandt Beate Welponers og Arbesbachers ved tarokbordet. Hun ønskede ikke at forstyrre, og da direktøren rejste sig for at lægge kortene bort, bad hun ham blive siddende. Hun satte sig mellem ham og hans frue. Hun ville blot se på spillet, forklarede hun. Men hun så bort over stenbalustraden mod de fjerne bjergtinder, der lå badet i sol. Hun fornemmede fuldkommen tryghed, – en følelse af at høre til her – noget så ganske modsat det, hun for lidt siden i samværet med de unge havde følt, det beroligede hende og stemte hende tillige trist. Fru Welponer bød hende te,

hendes væsen var næsten nedladende, man måtte vænne sig til hende.

Beate sagde: Nej tak, hun havde netop drukket te. – Netop! Hvor milevidt fjernt var ikke nu huset med det frækt viftende splitflag! Hvor mange timer eller dage havde hun ikke brugt for at nå herhen! – Skyggerne i parken blev dybere, sollyset svandt pludselig bort fra bjergene, og fra den skjulte landevej dybt nedefra kom ubestemmelige lyde. Hun følte sig med et så usigelig forladt, netop således som hun havde følt det i disse skumringstimer her på landet kort efter Ferdinands død – og aldrig siden. Selv Hugo forekom hende i dette øjeblik ulegemlig fjern og så ganske uden for al rækkevidde. Hun følte pludselig en heftig, næsten smertelig trang til at se ham. Hurtigt rejste hun sig og tog afsked.

Hun kunne ikke forhindre, at direktør Welponer fulgte hende. Sammen gik de ned ad den brede trappe langs med dammen, i hvis midte springvandet nu tav. De passerede tennispladsen, hvor de to søskendepar trods det svindende dagslys spillede så ivrigt, at de ikke bemærkede de gående. Direktøren så på de spillende, og der kom i hans blik et udtryk af tungsind, som Beate ikke for første gang så, men det var hende, som forstod hun det først i aften fuldt ud.

Hun vidste, at denne mand trods sit anspændte, heldige børsliv, ikke helt havde holdt sig fri for årenes voksende melankoli. Der gik han ved hendes side med den høje skikkelse næsten lidt søgt foroverbøjet, medens han dæmpet talte om det henrivende sommervejr og om alle de ture, man egentlig burde foretage, og som man alligevel aldrig fik gjort, og Beate anede på ny, som spandtes der nu mellem hans sind og hendes

hemmelige tråde af flyvende sommer. Da de skiltes ved udgangen af parken, kyssede han hendes hånd med en holdning af ridderligt tungsind, og på hele hjemturen beskæftigede han hendes tanker.

Allerede i døren meddelte pigen, at Hugo og den fremmede, unge herre var i haven, samt at posten havde bragt en pakke.

Beate fandt den i sit værelse og smilede tilfreds. Mente skæbnen hende det ikke godt, at den således gjorde en lille overflødig nødløgn til sandhed? Eller mon det ikke snarere var ment som en advarsel: Denne gang endnu går det godt – –! Pakken var fra advokat Teichmann, den indeholdt bøger, som han havde lovet at sende hende: Memoirer og breve fra store statsmænd og feltherrer, som Beate vidste, at den lille advokat beundrede og sværmede for. Foreløbig nøjedes Beate med at studere titelbladene.

Hun lagde i sovekammeret sin hat, svøbte et sjal om skuldrene og gik ud i haven. Nede ved stakittet fik hun øje på de to drenge, der uafbrudt sprang tilvejrs, som var de pludselig blevet helt forrykte! De bemærkede ikke hende. Da hun kom nærmere, så hun, at de begge to havde kastet frakken. Nu løb Hugo hende i møde, og for første gang i lange tider kyssede han hende voldsomt på begge kinder. Fritz fik skyndsomt sin jakke på, bukkede og kyssede Beate på hånden. Hun smilede. Det var, som ville han med sine friske læber bortpuste den ældre mands triste afskedshilsen.

"Hvad har I egentlig for?" spurgte Beate.

"Kamp om verdensmesterskabet i højdespring!" forklarede Fritz.

Den høje kornmark hinsides gærdet vuggede i aftenvinden. Dybt nede lå søen matgrå og udslukt.

"Du kunne også gerne tage din jakke på, Hugo," sagde Beate og strøg ømt det blonde og fugtige hår bort fra hans pande.

Han adlød. Ved siden af vennen synede han lidt uelegant og drengeagtig, men netop det berørte hende behageligt.

"Tænk dig, moder," sagde Hugo, "Fritz vil allerede tage tilbage til Ischl med halvnitoget."

"Men hvorfor dog?"

"Der er ikke et værelse at opdrive. Først om to-tre dage bliver der måske et ledigt."

"Af den grund vil De dog ikke rejse tilbage, hr. Fritz. Vi har jo plads nok her."

"Jeg har allerede sagt ham, moder, at du ikke har noget imod at have ham her."

"Nej, hvad skulle jeg dog have imod det! Selvfølgelig sover De i gæsteværelset i nat. Hvad har vi det ellers til?"

"Jeg vil ikke for nogen pris gøre ulejlighed, frue. Jeg ved blot, hvor mange ophævelser min mama gør, så snart vi får besøg hos os i Ischl."

"Hos os går det altså anderledes til, hr. Fritz."

Man blev enig om at hente den unge mands bagage fra postgården, hvor den foreløbig var, og det blev bestemt, at han indtil videre skulle bo i kvistværelset – alt sammen mod at Beate forpligtede sig til slet og ret at kalde ham Fritz uden "hr."

Beate gav den nødvendige besked i huset. Hun fandt det rigtigst at overlade de to unge mennesker til hinanden, hvorfor hun først igen lod sig se ved aftensbordet, der var dækket ude i glasverandaen.

For første gang i mange dage var Hugo oplagt til kådhed og løjer, og selv Fritz opgav at spille den voksne unge herre. Det var to rigtige skoledrenge, der sad her ved hendes bord; på drengemaner begyndte de at gøre nar ad deres professorer, og gik så over til at tale sagligt om deres chancer i det forestående sidste eksamensår, for sluttelig at drøfte endnu fjernere fremtidsplaner.

Fritz Weber, der ville være mediciner, fortalte at han allerede en gang sidste vinter havde besøgt dissektionssalen og lod skimte, at der næppe var mange andre gymnasiaster, som kunne holde til så kraftige sanseindtryk. Hugo for sit vedkommende havde for længst bestemt sig for arkæologi. Han besad en lille samling antikviteter: en pompejansk lampe, et stykke mosaik fra Caracallas thermer, en pistollås fra Napoleonstiden og flere lignende småting. For øvrigt havde han i sinde at foretage udgravninger her ved søen og navnlig ovre ved "Vænget", hvor man havde fundet levninger af pælebygninger. Fritz lagde ikke skjul på sine tvivl angående Hugos museumsstykker. Især forekom pistollåsen, som Hugo selv havde fundet på tyrkerskansen, ham højst fordægtig.

Beate antydede, at Fritz dog vist endnu var for ung til at vise så megen skepsis, hvortil denne svarede, at alderen intet betød her: Det drejede sig om talent!

Jeg kan meget bedre lide Hugo end denne blaserede knægt, tænkte Beate. Hugo vil sikkert få en langt vanskeligere tid. Hun så på ham. Hans blik var vendt mod en fjern verden, hvor Fritz næppe ville formå at følge ham hen. Og hun tænkte videre: Utvivlsomt aner han ikke, hvordan Fortunata i virkeligheden er. Hvad mon han egentlig tænker sig? For ham er hun måske en

eller anden eventyrprinsesse, som en ond troldmand holder fanget. Som han dog sidder der med sit viltre, lyse hår og slipset ganske krøllet! Han har dog endnu sin barnemund, sin friske, søde barnemund. Ja, den havde også hans fader! Altid denne barnemund og disse barneøjne! Og hun så ud mod mørket, der hang over engen, tungt og tæt, som var selve skoven rykket hen foran vinduet.

"Er det tilladt at ryge?" spurgte Fritz.

Beate nikkede, hvorefter Fritz tog frem et sølvetui med guldmonogram; meget belevent bød han Beate. Hun tog en cigaret, lod ham give sig ild, og nu fik hun også at vide, at Fritz forskrev sin tobak direkte fra Alexandria. Også Hugo røg i dag. Han tilstod, at dette var nøjagtig hans syvende cigaret. Fritz kunne for længst ikke mere holde tal på sine. For øvrigt havde han fået etuiet forærende af sin fader, der heldigvis hyldede moderne anskuelser, og han berettede samtidig den nyhed, at hans søster skulle tage studentereksamen om tre år og derpå sandsynligvis være mediciner som han selv.

Beate så hurtigt hen på Hugo. Han var blevet let rød. Skulle det til syvende og sidst alligevel være et eller andet sværmeri for den lille Elise, som tyngede ham? – Og var det forklaringen på dette smerteligt spændte drag om hans læber?

"Kunne vi ikke tage ud og ro?" spurgte Fritz. "Det er jo en dejlig varm aften."

"Vent De hellere på måneskin," foreslog Beate. "Det er alt for uhyggeligt at ro omkring i så kulsorte nætter."

"Det er også min mening," erklærede Hugo.

Fritz rynkede foragtelig på næsen, og de unge bestemte derefter at fejre dagen ved at spise iskage på strandhotellets

terrasse.

"I to landstrygere," sagde Beate spøgende til afsked, da de to unge mennesker gik.

Hun så efter, om gæsteværelset var gjort i stand og ordnede derpå efter sædvane en smule i huset. Endelig gik hun ind i sit sovekammer, klædte sig af og gik i seng.

Kort efter hørte hun støj og en rap mandsstemme; det var drageren, som kom med Fritz' kuffert og nu bar den op ad trappen. Der påfulgte en intim hvisken mellem stuepigen og drageren, og det hele varede noget længere end strengt nødvendigt; endelig blev der stille.

Beate tog en af heltehistorierne, som Teichmann havde sendt, og begyndte at læse en fransk ryttergenerals erindringer. Men den fængslede hende ikke rigtigt; hun var på en gang urolig, oprevet og dødtræt. Hun syntes, at netop den dybe stilhed omkring hende forstyrrede hendes søvn.

Temmelig længe efter hørte hun hoveddøren gå og derpå lyden af sagte trin, af hvisken og latter. Det var de to unge. Op ad trappen listede de sig på tæerne, men straks efter lød der oppefra skubben, knagen og rumsteren – og på ny de forsigtige trin ned af trappen.

Det var Hugo, som listede ned til sit værelse for at gå til ro. Og i huset blev alt stille. Beate lagde bogen fra sig, drejede af for lyset og sov ind, beroliget, næsten lykkelig.

Andet kapitel

Endelig var man ved målet. Man fastslog enstemmigt, at turen var længere, end arkitekten havde beregnet. Denne protesterede. "Hvad har jeg sagt? Tre timer fra Eichwiesenvej! Jeg kan da ikke gøre for, at vi tog af sted klokken ni i stedet for klokken otte."

"Men nu er den halvto," bemærkede Fritz.

"Ja, hans tidsberegninger er enestående!" sagde arkitektfruen trist.

"Når man har damer med, må man altid lægge halvtreds procent til," erklærede hendes mand. "Også når man går med dem i butikker, det er en ældgammel sandhed!" Og han lo drønende.

Den unge doktor Bertram havde under hele udflugten holdt sig i nærheden af Beate. Nu bredte han sin grønne kappe ud på engen.

"Værsågod, frue," sagde han med et lille smil og pegede på den. Siden han for fjorten dage siden havde kysset Beates finger gennem tennispladsens ståltrådshegn, mærkede hun gennem hans ord og blikke en egen dulgt betydning.

"Tak, det behøves ikke," svarede Beate afvisende. Og på et vink af hende, udbredte Fritz med et rask tag den skotske plaid, som han bar på armen. Men så voldsomt fo'r vinden hen over sæteren, at plaiden stod flagrende ud som et kæmpeflag; Beate måtte gribe fat i en flig og hjælpe Fritz med at brede den ud.

"Ja, heroppe lufter det altid lidt," sagde arkitekten. "Men her er storartet, ikke sandt!" Og han slog bredt ud med hånden.

De befandt sig på en vidt udstrakt, nylig slået eng, der jævnt skrånede ned mod dalen og lod udsigten til alle sider fri. De så sig alle om, og for et øjeblik gjorde det storslåede skue dem stumme. Herrerne havde taget deres hatte af, Hugos hår flagrede endnu mere viltert end ellers, arkitektens stride, hvide hårbørster nejede sig, og selv Fritz' elegante frisure kom lidt i vinden, kun Bertrams glatkæmmede, hvidblonde skilning formåede blæsten med al sin magt heroppe i bjerghøjden ikke at gøre fortræd.

Arbesbacher nævnte de enkelte bjergtoppe ved navn, opgav højdemålet, og han pegede på en klippe hinsides søen, som hidtil endnu ingen havde besteget fra nordsiden. Doktor Bertram bemærkede, at dette passede ikke, han havde selv besteget den nordlige fjeldvæg sidste år.

"Så er De altså den første," mente arkitekten.

"Meget muligt," svarede Bertram i en let tone og henledte straks opmærksomheden på en anden bjergtinde, som ikke så nær så farlig ud, men som han endnu ikke havde vovet sig i kast med: Han vidste meget nøje, hvor meget han turde indlade sig på, han var absolut ikke dumdristig, og tog altid den størst mulige afstand fra døden. Han udtalte ordet "døden" henkastet som en fagmand, der forsmår at gøre sig interessant for lægfolk.

Beate lå udstrakt på den skotske plaid og så op mod den matblå himmel, hvor de lette hvide sommerskyer sejlede forbi. Hun vidste, at doktor Bertram kun talte til hende, og at alle disse hans interessante egenskaber: stolthed og beskedenhed, dødsforagt og livslyst blev forelagt hende til behageligt udvalg. Men det gjorde ikke det fjerneste indtryk på hende.

Selskabets yngste medlemmer, Fritz og Hugo, medbragte provianten i deres ransler. Leonie hjalp til ved udpakningen; med dameagtig og moderlig mine smurte hun smørrebrød, efter at hun først omstændeligt havde trukket sine gule handsker af og stukket dem fast i sit brune læderbælte. Arkitekten trak flasker op, doktor Bertram skænkede og rakte damerne de fyldte glas, idet han med lidt for understreget fjernhed lod blikket glide forbi Beate over mod den ubetvingelige bjergtinde hinsides søen. Og alle fandt de det storartet således midt ude for den friske bjergvind at holde frokost og drikke fyldig terlanervin. Til slut delte man kagen, som fru Welponer i morges tidlig havde sendt over til Beate med en undskyldning for, at hun og hendes familie desværre ikke kunne deltage i denne udflugt, som de alle længe havde glædet sig til. Afbuddet var ikke kommet helt uventet. Leonie påstod, at det efterhånden ville blive et helt kunststykke at lokke Welponers ud af deres park. Arkitekten bemærkede, at de ærede tilstedeværende endelig ikke måtte have alt for store tanker om deres egen energi. Hvorledes tilbragte man vel denne herlige sommertid? Man dryssede, som han kaldte det, omkring på skovstierne, badede i søen, spillede tennis og tarok; men hvor mange overtalelser og hvor mange forberedelser havde det ikke kostet, før man endelig kunne bestemme sig til, for første gang i lange tider, at klatre her op til sæteren, som dog virkelig var en spadseretur værd!

Beate tænkte, at hun selv kun havde været heroppe en eneste gang – for ti år siden, i selskab med Ferdinand, netop i den sommer, hvor de var flyttet ind i deres nybyggede villa. Kun vanskeligt forstod hun nu, at dette virkelig var den samme eng;

i hendes erindring stod den for hende så ganske anderledes, – langt videre, langt mere lysende. Blid melankoli rørte hendes hjerte. Hvor følte hun sig alene her mellem alle disse mennesker! Hvad angik hende vel deres lystige sladren. Der lå de nu alle i græsset, og deres glas klang mod hinanden! Fritz rørte Beates glas med sit, men endnu længe efter at hun havde drukket ud, blev han siddende med glasset i hånden, ubevægelig, stirrende på hende.

Et højst mærkværdigt blik, tænkte Beate, næsten endnu mere betaget og hungrigt, end alle de mange blikke, han i de senere dage har sendt mig. Eller synes det mig kun således, fordi jeg har drukket tre glas vin lige efter hinanden? Hun strakte sig i sin hele længde ud på plaiden ved siden af arkitektfruen, der sov fast. Hun så blinkende op mod luften og skimtede en lille røgsky, der elegant steg til vejrs; – den måtte hidrøre fra Bertrams cigaret; ham selv kunne hun ikke se. Men hun fornemmede, hvorledes hans blik kærtegnende smøg sig langs hendes legeme, og et nu var det endog, som mærkede hun en sagte berøring, indtil hun så, at det blot var et græsstrå, som strejfede hendes hud. Som fra lang afstand hørte hun arkitektens stemme, medens han fortalte de to unge mænd om de dage, da den lille bane dernede endnu ikke var til; og skønt det næppe var femten år siden, forstod han at lægge en tåge af grå oldtid over hine tider. Han fortalte blandt andet om en drukken kusk, der en gang havde kørt ham ud i søen, og som han bagefter havde slået halvt fordærvet. Derpå gav Fritz en heltebedrift til bedste; han havde for nylig i en skov ved Wien jaget en fordægtig person på flugt, simpelthen ved at gribe ned i sin baglomme, som om han bar en revolver der. Det kom kun

an på åndsnærværelsen, forklarede han oplysende, ikke på revolveren. "Det er blot skade," sagde arkitekten, "at man ikke altid har en seksløbet ladet åndsnærværelse hos sig." De unge mennesker lo. Ak, hvor kendte ikke Beate denne hjertelige tostemmige latter, som så ofte slog hende i møde ved måltiderne eller lød til hende fra haven og altid fyldte hendes sind med glæde. Hvor var det ikke dejligt, at de to drenge kom så godt ud af det med hinanden! For nylig havde de endog med vældig oppakning været på en to dages vandring til Gosausøen, som forberedelse til den planlagte september-fodtur. Åbenbart stod de fra Wien i et varmere venskabsforhold, end Beate havde vidst. Hun fik at vide som en nyhed, hvad Hugo tåbeligt nok havde tiet stille med, at de af og til efter gymnastiktimen om aftenen mødtes i en forstadscafé for at spille billard.

I sit inderste var hun glad over, at Fritz var kommet. Hugo syntes på ny frisk og frimodig, og det smerteligt spændte drag var veget fra hans mund; sikkert tænkte han ikke mere på denne farlige dame med sit pjerrotansigt og det rødt farvede hår. For øvrigt måtte Beate indrømme, at baronessens holdning var upåklagelig. Først for et par dage siden havde tilfældet atter ført dem sammen på badeanstaltens løbebro, netop i det øjeblik, da Hugo og Fritz, der som sædvanlig svømmede om kap, kom ind fra den åbne sø. De nåede på samme tid trappen, og idet de med den ene arm holdt sig fast til de glatte trin, sprøjtede de leende hinanden vand i ansigtet, derpå dukkede de under og kom først langt ude til syne på ny.

Hyllet i sin hvide badekåbe havde Fortunata med et fraværende smil set til, flygtigt som på børns leg; nu så hun ud over søen med så dybt bedrøvede øjne, at Beate utilpas, næsten

skyldbevidst måtte erindre hin mærkelige, lidt anmassende samtale i villaen med det hvide flag; baronessen selv syntes både at have glemt og tilgivet.

En gang, en aften, havde Beate også på en bænk i skovkanten set baronen, der vel var kommet på besøg for et par dage. Han havde ganske lyst hår, ansigtet var furet, dog endnu ungt, og han havde stålgrå øjne; han bar en lys, blå flonelsdragt og på bænken lå ved siden af ham hans marinekappe. Han røg på en kort pibe. Beate fandt, at han så ud som en kaptajn, der kom fra fjerne lande, og som snart igen måtte tilbage til sit hav. Fortunata sad ved hans side, lille, velopdragen, med den rødlige næse strakt lidt fremefter, og med træt nedhængende arme. Hun lignede en dukke, som den mystiske kaptajn efter behag kunne tage ud af skabet og på ny stille tilbage.

Disse erindringer dukkede op for Beate, medens hun lå på sæterengen og lod vinden stryge gennem sit hår, medens græsstråene kærtegnede hendes nakke. Omkring hende var det ganske stille nu, alle syntes at sove, kun lidt borte lød en sagte fløjten. Glippende med øjnene søgte Beate uvilkårligt efter den fine lille røgsky, og kort efter så hun den stige til vejrs, sølvgrå og tynd. Beate løftede hovedet ganske lidt og så da doktor Bertram, der med hovedet støttet på begge arme, ligesom tilfældigt lod sit blik smutte ned bag halsudskæringen af hendes dragt. For øvrigt talte han, måske havde han talt længe, ja, måske var det endog hans stemme, som havde vækket Beate af hendes halvsøvn. Nu spurgte han hende, om hun ikke havde lyst til en rigtig bjergtur, en virkelig fjeldvandring, eller om hun var bange for at blive svimmel; det behøvede jo ikke netop at være de allervanskeligste steder; et eller andet højdedrag ville

også tilfredsstille ham; kun måtte det være højere end her, meget højere, så at de andre ikke kunne følge med. Det ville være herligt at skue ned i dalen, alene sammen med hende, højt fra en klipperyg! Da han ikke fik noget svar, spurgte han: "Nuvel, fru Beate?"

"Jeg sover," svarede Beate.

"Vil De da tillade mig at være Deres drøm, frue," begyndte han og talte sagte videre: Der gaves ingen skønnere død end at styrte i en afgrund. Hele ens liv drog endnu en gang forbi en med uhyre klarhed. Derfor var det selvfølgelig behageligt, om man forinden havde oplevet så meget smukt som muligt; for øvrigt følte man slet ingen angst, kun en overordentlig spænding, en slags – ja en slags metafysisk nysgerrighed. Og han gravede febrilsk den udbrændte cigaretstump ned i jorden. "Forresten," vedblev han, "var det jo ikke absolut nødvendigt, at man ligefrem styrtede sig ned." Tværtimod! Netop han, der i sin praksis måtte være vidne til så megen smerte og gru, forstod des mere at skønne på alt smukt og tillokkende i livet. Havde Beate ikke lyst til engang at se sygehusets have? Navnlig i høstaftenerne var der en ganske ejendommelig stemning. Han boede nemlig nu på sygehuset. Og hvis Beate ved samme lejlighed ville drikke te hos ham – –?

"Er De da blevet helt forrykt," sagde Beate, hun løftede sig på albuen og så omkring med klare øjne på det blågyldne lys, der syntes at ætse sig ind om de vigende bjerglinjer. Hed af solen, lysvågen rejste hun sig, rystede sin kjole og mærkede i det samme, at hun mod sin vilje næsten opmuntrende så hen på doktor Bertram. Hurtigt gled hendes blik tilbage mod Leonie, som stod i nogen afstand, helt for sig selv, rolig som et billede,

med sløret bølgende fra sit hår. Arkitekten og de unge mennesker sad på hug i græsset og spillede kort.

"De behøver snart ikke at give Hugo lommepenge mere, fru Heinold," råbte han, "han har allerede i dag ved tarok tjent til et beskedent udkomme."

"Så ville det vel være klogere," mente Beate idet hun trådte nærmere, "om vi begav os på hjemvejen, inden De bliver ruineret!"

Fritz så op på Beate, hans kinder brændte; hun smilede til ham. Doktor Bertram rejste sig, løftede sit blik mod himlen og lod det pludselig som glød og flammer hvile i hendes. Hvad er der dog i vejen med dem alle sammen? tænkte hun. Og hvad er der i vejen med mig? Hun blev sig med et bevidst, at hun næsten indbydende lod sit legemes linjer spille. Rådvild søgte hun hjælp i et blik mod sin søn: han sad der med sit strålende barneansigt og spillede triumferende sit sidste kort ud. Han vandt spillet og inkasserede stolt en krone og tyve øre fra arkitekten.

Man begyndte at bryde op, kun fru Arbesbacher sov uforstyrret videre.

"Det lader vi ligge!" sagde arkitekten spøgende, men i samme øjeblik var hun vågen, gned sine øjne og var parat til afmarch hurtigere end nogen af de andre.

Det første stykke vej gik stejlt nedad, så passerede de gennem ungskov, og ved den næste omdrejning blev søen synlig for straks efter på ny at blive gemt.

Beate, der til en begyndelse arm i arm med Hugo og Fritz var gået i forvejen, blev nu tilbage, Leonie sluttede sig til hende, hun talte om en regatta, der snart skulle finde sted. Beate

huskede tydeligt hin kapsejlads for syv år siden, hvor Ferdinand Heinold med *Roxane* havde vundet anden præmie. *Roxane*! Hvor mon den nu var? Efter så mange sejre førte den et ensomt og bedrøveligt liv nede i bådehuset!

Arkitekten benyttede lejligheden til at fastslå, at sejlsporten nu til dags blev lige så blodigt forsømt som al anden sport. Leonie erklærede, at hun havde en fornemmelse, som udgik der fra det Welponer'ske hus noget sælsomt lammende, mod hvis indflydelse ingen kunne vægre sig. Selv arkitekten fandt, at Welponers sandelig ikke var skabt til godt og gemytligt selskab, noget fru Arbesbacher mente skyldtes fru Welponers hovmod, som visselig af mange årsager var på højst urette plads. Ved en omdrejning af vejen så de pludselig direktør Welponer, der sad på en ormstukken bænk uden rygstød, og samtalen forstummede brat.

Han rejste sig; over piquévesten svingede monoklen frem og tilbage, fastgjort til et smalt silkebånd. Han havde tilladt sig at gå selskabet i møde, sagde han, for i sin hustrus navn at indbyde til en lille forfriskning, som ventede de trætte vandringsmænd på den skyggefulde terrasse. Samtidig gled hans triste øjne fra den ene til den anden; Beate bemærkede, hvor påfaldende hans bryn trak sig sammen ved synet af doktor Bertram, og hun forstod med et, at direktøren var skinsyg på den unge mand. I sit stille sind frabad hun sig højlig en sådan anmasselse. Det var virkeligt for dumt! Rolig, uden anfægtelser gik hun jo gennem livet – i urokkelig troskab og kun med plads i sine tanker for hin eneste mand, hvis stemme endnu den dag i dag i hendes erindring klang her over højderne, som ingen levendes stemme kunne klinge, og hvis blik endnu i dag for

hende funklede lysere end nogen levendes øjne formåede at funkle!

Direktør Welponer gik bag ved de andre ved siden af Beate. Han talte først om dagens små hændelser: om nyankomne flygtige bekendte, om mølleren, der var død femoghalvfems år gammel, om den grimme villa, som en salzburger arkitekt lod opføre ovre ved "Vænget", og kom derefter ligesom tilfældigt til at tale om de tider, da hverken hans eller Heinolds villa endnu var til, og da begge familier somre igennem havde boet nede på strandhotellet. Han mindede hende om fælles udflugter på stier, der den gang var lidet kendt, om en sejltur med *Roxane*, som ikke helt farefrit var endt med storm og uvejr, talte om indvielsesfesten af den Heinold'ske villa, hvor Ferdinand havde drukket to af sine kolleger under bordet; sluttelig omtalte han Ferdinands sidste rolle i et moderne, temmelig pinligt stykke, hvor han med fuldendt kunst havde fremstillet en tyveårig ung mand. Uforlignelig som kunstner havde han været, storslået som menneske! Selve ungdommen turde man vel næsten sige! En vidunderlig modsætning til den art mennesker, – hvortil han desværre personlig måtte henregne sig, – den triste type, som ikke var skabt til at bringe hverken sig selv eller andre lykke.

Beate sendte ham et sky blik. "Kære fru Beate, jeg er nemlig født gammel. De ved ikke, hvad det betyder? Jeg skal prøve at forklare det for Dem. Ser De, det er, som om vi, der er født gamle, i løbet af vort liv afkaster den ene maske efter den anden, indtil vi som firsårige –, mange måske endog før, – viser verden vort sande ansigt. De andre, – ungdomsmenneskene, – og til dem hørte Ferdinand," – ganske mod sædvane kaldte han ham ved fornavn, – "forbliver altid unge, ja næsten børn, og er

derfor tvungne til livet igennem at skjule deres ansigt under bestandig nye masker for ikke at syne alt for iøjnefaldende og afstikkende imellem andre mennesker. Eller maskerne glider på en eller anden gådefuld måde ind over deres træk, og de ved ikke selv, at det ikke er deres sande ansigt, de viser, de har kun en sælsom uklar følelse af, at et eller andet sted i deres liv vil regnskabet ikke stemme – fordi de stadig føler sig unge. Således var Ferdinand." Interesseret, men med protest i sit sind, lyttede Beate til hans ord. Det var hende, som fremmanede han med hensigt Ferdinands skygge, som følte han sig kaldet til at våge over hendes troskab, udset til at advare og beskytte hende mod en kommende fare. Han kunne sandelig spare sig sin ulejlighed! Hvad gav ham ret eller anledning til således ukaldet at opkaste sig til hendes formynder og til forsvarer af Ferdinands minde? Hvad var der vel i hendes væsen, som opfordrede til så fornærmelig en mistydning? Når hun i dag kunne spøge og le med de lystige, og når hun igen som i hine tider bar lyse farver, så kunne dog alligevel ingen uhildet se andet i det end den beskedne afgift, som hun skyldte selskabets og livets almene love!

Kun med afsky, næsten med gru, kunne hun i dag tænke sig en gang igen at søge lykke og lyst. Kun med rædsel kunne hun forestille sig endnu en gang at tilhøre en mand; hun vidste, at denne angst voksede frem i de søvnløse og ensomme nætter, når ubestemte rørelser og længsler bruste gennem hendes blod – og hensynsløst forgik. Og på ny så hun hastigt på direktør Welponer, der nu tavs gik ved hendes side; ængstet mærkede hun, hvorledes der på hendes læber fødtes et smil; ukaldet kom det fra hendes væsens grund, utilsløret, næsten skamløst;

tydeligere end alle ord sagde det: Jeg ved, at du attrår mig, – og det gør mig glad! Hun mødte et glimt i hans øjne, som et brændende spørgsmål, men straks derpå forbehold og tristhed. Og nu rettede han et ligegyldigt og høfligt spørgsmål til fru Arbesbacher, der gik kun et par skridt foran dem, idet det lille selskab, efterhånden som man nærmede sig målet, atter havde forenet sig. Beate så pludselig ved sin side den unge doktor Bertram. Der var i hans holdning, i hans blik og i hans ord noget vist, som var på denne udflugt forholdet mellem ham og Beate blevet fastere knyttet, og åbenbart gik han ud fra, at også hun på sin side måtte føle noget lignende og regne ham dette til gode. Men hun var kølig og fremmed, blev mere afvisende for hvert skridt de gik.

Da de havde nået havelågen til Welponers villa, erklærede Beate til alle de andres og en smule til sin egen overraskelse, at hun var træt og helst ville gå hjem. Man forsøgte at overtale hende, men da direktør Welponer selv kun udtrykte en høflig beklagelse, lod man hende i fred. Hun lod det stå hen, om hun ville komme til aftensmåltidet, som man undervejs havde aftalt at indtage på strandhotellet, men hun havde ikke noget imod, at Hugo deltog i det.

"Jeg skal nok se til, at han ikke drikker sig en rus," sagde arkitekten. Beate tog afsked. En følelse af dyb lettelse fyldte hende, og idet hun slog ind på vejen, som førte til hendes villa, glædede hun sig til de par uforstyrrede timer, der nu ventede hende.

Hjemme fandt hun brev fra advokat Teichmann; hun følte en let forundring – ikke så meget over, at han igen gav livstegn fra sig, som over, at han i løbet af den sidste tid var gledet ud af

hendes bevidsthed – så fuldstændigt, at hun næsten havde glemt hans eksistens. Først da hun havde befriet sig for dagens støv og sad i en bekvem hjemmedragt foran det lille toiletbord i sit sovekammer, åbnede hun brevet, som ikke i ringeste grad havde gjort hende nysgerrig. Som sædvanlig indlededes det med bemærkninger af forretningsmæssig karakter, for Teichmann lagde overfor Beate frem for alt vægt på at gælde for hendes sagfører, og med lidt anstrengt humor afgav han beretning om udfaldet af en lille proces, hvorunder det var lykkedes ham at redde en ubetydelig pengesum for Beate. Sluttelig nævnte han i en forsætlig let tone, at hans ferievandring også ville føre ham forbi villaen på Eichwiesenvej, – og ville han, som han skrev, ikke ganske afskære sig fra det håb, at en lys kjole eller måske endog et venligt blik ville vinke ham i møde gennem buskadset og kunne lokke ham til at gøre holdt – selv kun for et øjebliks passiar tværs over havelågen! – heller ikke glemte han at vedføje hilsener til "den brave arkitekt og den strenge slotsherre, plus ærede tilbehør," som han udtrykte sig, samt til de øvrige bekendte, for hvem han under et tre dages ophold forrige sommer, tilfældigt var blevet forestillet på strandhotellet.

Med undren mærkede Beate, at hint forrige år nu forekom hende såre fjernt, som lå det dybt under en anden horisont af hendes liv, og dog havde hendes tilværelse udadtil næppe været anderledes end nu i sommer. Heller ikke den gang havde det manglet på opmærksomheder fra direktør Welponers og den unge doktor Bertrams side. Kun havde alle disse ord og blikke den gang ladet hende urørt, ja hun havde endog næppe bemærket dem; først nu gennem erindringen nåede de hendes

bevidsthed. Måske kom det også af, at hun i byen kun flygtigt omgikkes alle disse sommerbekendte; efter hendes mands død havde deres tidligere kreds af kunstnere og teatervenner efterhånden opløst sig, og hun levede nu et tilbagetrukkent og ensformigt liv. Kun hendes moder, – der beboede det gamle familiehus i nærheden af fabrikken, som faderen havde ledet, – og nogle fjerne slægtninge, fandt vej til hendes stille hjem, der på ny var blevet ganske borgerligt, og når advokat Teichmann af og til kom til te eller for at få en passiar, så betød allerede dette en adspredelse for hende, og med nogen forundring blev det hende klart, at hun næsten glædede sig til hans besøg.

Hun lagde hovedrystende brevet fra sig og så ud mod haven, hvor augustaftenens tidlige tusmørke sænkede sig. Forbi var nu det velbehag, hun havde følt ved at blive alene, og hun overvejede, om det ikke ville være bedre at gå tilbage til Welponers, eller om hun ikke i alt fald senere skulle gå ned til strandhotellet. Men hun viste tanken fra sig, næsten skamfuld over den tiltrækning selskabeligheden øvede på hende og nedslået over ikke mere at fornemme hint vemodige trylleri, som så ofte i svundne somre havde grebet hende på sådanne ensomme aftener. Hun lagde et tyndt sjal om skuldrene og gik ud i haven. Langsomt rørtes hendes sind, netop som hun havde ønsket, af en egen blid tristhed, og hun vidste i dybet af sin sjæl, at disse stier – hvor hun så ofte havde sværmet sammen med Ferdinand – dem ville hun aldrig kunne betræde ved en anden mands arm! Et syntes hende i dette øjeblik hævet over al tvivl: at når Ferdinand i hine fjerne dage højtideligt havde ladet hende love, aldrig at vise nogen ny lykke fra sig, så havde et ægteskab med en mand som advokat Teichmann sikkert ikke foresvævet

ham – langt snarere ville han fra sit elysium have givet sit bifald til et lidenskabeligt, omend flygtigt elskovsforhold!

Med stille frygt følte hun i dybet af sit sind et billede blive til: hun så sig selv hvilende i aftenskumring på sæterengen og i doktor Bertrams arme. Men hun så det kun for sig, følte intet ønske derved; koldt og fjernt som et åndesyn tonede det frem og svandt.

Hun stod i havens udkant med armene foldet over stakittets tremmer og så ned mod badestedet, hvor lysene blinkede. Fra søen tonede gennem den stille aftenluft med forunderlig klarhed sang fra de roende. Fra kirketårnet lød ni slag. Beate sukkede let, så vendte hun sig og gik tværs over engen op mod huset. På verandaen fandt hun som sædvanlig de tre kuverter. Hun lod pigen bringe aftensmaden, men hun spiste uden rigtig lyst; hun følte sin sorg spildt uden mål eller mening. Endnu medens hun spiste tog hun en bog, men den franske generals oplevelser interesserede hende i dag mindre end nogen sinde klokken blev halvti; og da kedsomheden sluttelig syntes hende uudholdelig, bestemte hun sig til at gå ud og opsøge de andre på strandhotellet. Hun rejste sig, tog en lang råsilkefrakke over hjemmedragten og begav sig på vej. Da hun nede ved søen kom forbi baronessens villa, syntes det hende påfaldende, at den lå i fuldstændigt mørke, og hun erindrede nu, at hun i de sidste dage ikke havde set Fortunata. Mon hun var taget bort med sin fremmede kaptajn? Beate vendte sig endnu en gang, og det forekom hende, at hun bag de tillukkede skodder nu skimtede et svagt lys. Men hvad angik det hende? Det var jo også aldeles ligegyldigt!

På strandhotellets højtliggende terrasse var de elektriske buelamper allerede slukket, selskabet, som Beate søgte, sad omkring et bord i det svage lys fra to væglamper. Hun følte pludselig, idet hun nærmede sig bordet, at hendes alvor måtte synes de andre påfaldende. Hun lagde derfor sit udtryk om til en høflig smilen. Man modtog hende hjerteligt, og hun rakte dem alle hånden, direktøren, arkitekten, de to damer og den unge Fritz Weber. Hun så nu, at der ikke var flere.

"Hvor er Hugo?" spurgte hun, allerede opskræmt.

"Han er lige i dette øjeblik gået herfra," svarede arkitekten.

"De må jo næsten have mødt ham," tilføjede hans frue.

Uvilkårligt så Beate hen på Fritz; han sad med en anstrengt uskyldig mine og flyttede på sit ølglas; det var tydeligt, at han med vilje så bort forbi hende. Hun tog plads mellem ham og fru Welponer og med overdreven livlighed som for at overdøve den tanke, der truende meldte sig, – begyndte hun at tale. Hun beklagede meget, at fru Welponer ikke havde været med på den vellykkede udflugt, spurgte til søskendeparret Bertram og Leonie og fortalte, at hun, medens hun spiste til aften, havde læst i et fransk memoireværk, som interesserede hende i højeste grad. Forresten læste hun nu hovedsagelig kun livserindringer og breve fra store mænd. Romaner og lignende brød hun sig ikke mere om.

Det viste sig, at de andre havde det på samme måde.

"Kærlighedshistorier er for unge mennesker," sagde arkitekten, "jeg mener for børn, for vi er jo på en vis måde alle sammen unge mennesker!"

Selv Fritz erklærede, at han for det meste læste videnskabelige værker, helst dog rejsebeskrivelser. Medens han

talte, flyttede han sig nærmere til Beate, og lige som tilfældig rørte hans fod hendes; hans serviet faldt på gulvet, han bukkede sig for at tage den op og strejfede derved skælvende hendes ankel.

Men var drengen da forrykt! Han talte videre, ganske ophidset og med et eget tindrende lys i sine øjne: Når han først var blevet doktor, ville han slutte sig til en stor ekspedition, – måske til Tibet eller til det indre af Afrika. De andre smilede overbærende, men Beate så godt, at direktør Welponer betragtede ham med mørk skinsyge. Da selskabet rejste sig for at gå hjem, sagde Fritz, at han for sit vedkommende ville gå en tur alene langs søen.

"Alene?" spurgte arkitekten. "Det kan De jo sagtens bilde os ind!"

Fritz svarede, at han elskede disse vidunderlige ture ud gennem de klare sommernætter. En gang for nylig var han først kommet hjem klokken et om natten, men da havde han ganske vist også været sammen med Hugo, som også godt kunne lide den slags nattevandringer. Uroligt spørgende så Beate på ham, og han tilføjede:

"Måske træffer jeg Hugo et eller andet sted nede ved stranden, hvis han da ikke er roet ud; det gør han sommetider."

"Det er alt sammen ganske nyt for mig," sagde Beate og rystede træt på hovedet.

"Ak, disse sommernætter," sukkede arkitekten.

"Ja, det kan *du* tale med om," sagde hans frue hemmelighedsfuldt.

Fru Welponer var gået forbi de andre ned ad terrassens trin, hun blev et øjeblik stående og så op mod himlen, ligesom

søgende; forunderlig håbløst bøjede hun på ny sit hoved. Direktøren tav. Men i hans tavshed dirrede et dybt had mod disse sommernætter, mod al ungdom og lykke.

Så snart de havde nået strandbredden, løb Fritz ligesom for løjer sin vej og blev borte i mørket. Welponers og Arbesbachers ledsagede Beate. Langsomt og besværligt fulgte de den stejle vej op ad bjerget.

Hvorfor løb Fritz mon sin vej, tænkte Beate. Vil han han se at finde Hugo ved stranden? Mon de virkelig nogen sinde er taget sammen ud at ro? Eller er det hele blot aftalt spil? Ved Fritz, hvor Hugo er i dette øjeblik? Ved han –? Hun måtte stå stille, det var, som hørte med et hendes hjerte op at slå. Som om jeg selv ikke vidste, hvor Hugo er! Som om jeg ikke længe – længe har vidst det hele!

"Det var ikke så ilde, om der blev lagt en tandhjulsbane herop," mente arkitekten. Han havde rakt sin kone armen; det plejede han ellers aldrig at gøre, huskede Beate. Direktøren gik ved siden af sin hustru, de holdt trit, gik foroverbøjet og uden at tale.

Idet Beate nåede sin dør, gik det pludselig op for hende, hvorfor Fritz havde fjernet sig. Han havde naturligvis villet undgå at de andre så ham følges med hende ind i villaen – alene og nu ved nattetid. Hun var den unge mand helt taknemmelig for hans ridderlighed og takt. Direktøren førte til farvel Beates hånd mod sine læber. Hvad der end hænder dig – læste hun i hans sælsomt skælvende tavshed, – jeg vil altid forstå det, og du vil altid i mig finde en ven! – Lad mig i ro, svarede Beate, uden ord som han. De to familier gik hver til sit. Direktøren og hans frue forsvandt med mærkelig hast i mørket, der tungt lagde sig

over skove, bjerge og himmel. Arbesbachers valgte den modsatte vej, hvor der var mere åbent, og hvor den stjerneblå nat hvælvede sig over de vegt bølgede høje.

Beate havde låset døren efter sig. Skal jeg se efter i Hugos værelse? tænkte hun. Hvad skulle det nytte til? Jeg ved jo dog, at han ikke er hjemme. Jeg ved, at han er der, hvor jeg så lys skinne bag de lukkede skodder. Og det faldt hende ind, at da hun nu på hjemvejen igen var kommet forbi baronessens landsted, så havde det for hende kun været et hus i mørket som så mange andre. Men nu var der ingen tvivl mulig! Hun vidste nu, at hendes søn netop i hint øjeblik befandt sig derinde i den villa, som hun var gået forbi, så tankeløs og dog så fyldt af bange anelser. Og hun vidste, at *hun* alene bar skylden. Hun, ja hun alene: for havde hun ikke overladt alt til skæbnen? Havde hun ikke ment, at hun blot ved sit besøg hos Fortunata havde opfyldt enhver moderlig pligt? Og siden havde hun ladet al ting gå, som det bedst kunne. Af magelighed, af træthed, af fejhed havde hun intet ville se, intet vide, ikke turdet tænke tanken ud. Hugo var i dette øjeblik hos Fortunata, og det ikke for første gang! Hun så det hele for sig, og gysende gemte hun sit ansigt i sine hænder, som kunne hun på den vis blive synerne kvit. Langsomt åbnede hun døren til sit sovekammer. Hun fornemmede en egen håbløs smerte, som havde hun nu taget afsked med noget, der aldrig mere ville komme tilbage. Ja! Forbi var den tid, da Hugo var barn, – hendes barn! Han var nu en ung mand, ville leve sit eget liv og turde ikke mere fortælle sin moder om det. Aldrig mere vil hun som før kunne stryge sin hånd over hans kind eller gennem hans hår, aldrig mere tør hun

kysse hans friske barnemund! Først nu, da hun også havde mistet ham, var hun for alvor alene.

Hun sad på sengen og begyndte langsomt at klæde sig af. Hvor længe vil han mon blive ude? Måske hele natten. Og når morgenen gryr vil han snige sig gennem gangen til sit værelse, ganske sagte, for ikke at vække sin moder. Hvor ofte mon er det allerede sket? Hvor mange nætter har han mon allerede tilbragt hos hende? Mange sagtens? Nej – sikkert ikke mange. Der var jo et par dage, da han var på fodtur. Ja, hvis han da har sagt sandheden! Men han siger jo ikke sandheden mere. Det har han i lang tid ikke gjort! Om vinteren spiller han billard i en forstadscafé. Og hvem ved, hvor han for resten har kunnet finde på at drive hen? På en gang jog en tanke alt blodet til hendes hjerte: Om der allerede var et forhold mellem dem, den gang hun gjorde sit tåbelige besøg i villaen dernede ved søen! Og om baronessen blot havde spillet en tarvelig komedie, for så oven i købet bagefter at gøre sig lystig over hende til Hugo! Ja, også det var muligt! For hvad vidste hun vel nu i dag om sin dreng, der i en skøges arme var blevet til mand? Intet – intet!

Hun lænede sig ud over vinduets karm og så ned i haven og videre bort mod de mørke bjergtoppe hinsides søen. I skarpe omrids rejste sig dér den tinde, som ikke engang doktor Bertram indlod sig på at bestige. Hvorfor havde han mon ikke været nede på strandhotellet? Havde det anet ham, at hun alligevel var gået derned, så var han sikkert også kommet! Hvor det dog var sælsomt, at nogen endnu kunne attrå hende, – hun som dog allerede havde en stor, voksen søn, der hver nat gik til sin elskerinde. Hvorfor egentlig så sælsomt? Hun var lige så ung, måske endog yngre end Fortunata. Og pludselig syntes

hun, at hun pinefuldt tydeligt og alligevel med en egen smertelig lyst kunne fornemme sit legemes form under natdragtens tynde stof.

En lyd i korridoren fik hende til at fare sammen. Hun vidste, at det var Fritz, som kom hjem nu. Hvor mon han havde været? Havde han måske også et lille eventyr for her i nærheden? Hun smilede trist. Det var ikke rimeligt, han var jo endda lidt forelsket i hende. Det var sagtens ikke så helt mærkeligt, – hun var jo netop i den alder, hvor kvinder kan gøre indtryk på sådan en ung knægt.

Nu havde han åbenbart været ude for at køle sin længsel i natteluften, og det gjorde hende næsten lidt ondt for ham, at himlen netop i aften skulle hænge så tung og tågefyldt her om søen. Og pludselig mindedes hun en sådan hed sommernat for år tilbage, da Ferdinand trods hendes modstand havde draget hende med sig ud fra sovekammerets lønlige mørke. Og derude i haven under skyggen af de natsorte træer, havde han knuget hende i sit favntag, og hun havde beruset modtaget og gengældt hans vilde kærtegn. Hun huskede den friske morgen, da de blev vækket af tusinde fuglestemmer og følte en så usigelig sød og mild melankoli; og hun skælvede: Hvor var det alt sammen henne nu? Var det ikke, som havde haven derude langt bedre end hun selv bevaret erindringen om hine nætter, og ville den ikke engang forråde deres hemmelighed for en, der ejede evne til at lytte sig bagom stilheden? Og hun syntes, at selve natten, åndeagtig og hemmelighedsfuld, var standset derude i hendes have, ja, det var som havde hvert hus, hver have her sin egen nat, en nat langt dybere, langt mere intim end det blå uhyre mørke, der ufatteligt og uden bevidsthed lå spændt

om den slumrende jord! Og svanger med hemmeligheder og drømme stod nu *hendes* nat der uden for vinduet og stirrede med sine blinde øjne ind i hendes ansigt. Uvilkårligt afværgende løftede hun sine hænder og trådte tilbage i værelset. Så vendte hun sig bort, slap og selvopgivende, og begyndte foran spejlet at løse sit hår. Det måtte være over midnat nu. Hun følte sig dødstræt og på samme tid lysvågen. Hvad nyttede vel al grublen, alle disse minder, alle drømme, hvad hjalp vel frygt eller forhåbning? Håb? Hvad havde vel hun endnu at håbe? På ny gik hun til vinduet, lukkede omhyggeligt skodderne til. Også herfra, tænkte hun flygtigt, vil der skinne et lys ud i natten, i *min* nat! Hun låsede døren, der førte til korridoren, og af gammel forsigtig vane åbnede hun fløjdøren til den lille dagligstue for at kaste endnu et blik derind. Ængstet trådte hun tilbage. Oprejst midt i det halvmørke værelse skimtede hun omridset af en mand.

"Hvem er det?" spurgte hun.

Skikkelsen kom nærmere, og hun genkendte Fritz.

"Hvad falder Dem dog ind?" spurgte hun. Han styrtede hen til hende og greb begge hendes hænder. Beate trak dem til sig.

"Men Fritz dog! Hvad går der af Dem?"

"Tilgiv mig," hviskede han, "men jeg – jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre!"

"Det er da meget simpelt," svarede Beate, "De skal gå i seng."

Han rystede på hovedet.

"Gå nu, gå dog nu," hun søgte tilbage til sit værelse, – ville lukke døren efter sig. Hun følte i det samme en sagte, næsten kejtet berøring mod sin hals. Hun fo'r sammen, vendte sig

uvilkårligt og strakte armene ud for at støde Fritz fra sig. Men han greb hendes hånd og pressede den mod sin mund.

"Men Fritz dog!" sagde hun, mildere end hun ville.

"Jeg bliver gal!" hviskede han.

Hun smilede. "Jeg tror næsten, at De allerede er det."

"Jeg ville have våget her hele natten," fortsatte han hviskende, "jeg kunne jo ikke vide, at De ville lukke den dør op. Jeg ville kun være her, i Deres nærhed."

"Men nu skal De straks gå op på Deres værelse. Ikke sandt? Ellers bliver jeg vred for alvor."

Han havde ført begge hendes hænder mod sine læber.

"Fru Heinold, jeg bønfalder Dem."

"Ingen dumheder Fritz. Nu er det nok. Slip mine hænder. Sådan! Og gå så med Dem."

Han havde sluppet hendes hænder, men hun følte mod sin kind det varme pust af hans mund.

"Jeg bliver forrykt. Forleden var jeg også herinde."

"Her?"

"Ja, den halve nat, til det næsten var lyst. Jeg kan ikke gøre for det. Jeg ville helst altid være, hvor De er!"

"Snak nu ikke så dumt!"

Nu fremstammede han på ny: "Jeg beder Dem fru Beate – Beate – Beate –!"

"Nu kan det være nok! De er virkelig –! Men hvad tænker De på? Skal jeg kalde? For Guds skyld! Husk dog på – Hugo!"

"Hugo er ikke hjemme. Der er ingen, som kan høre os."

På ny jog en sviende smerte igennem hende. Hun fornemmede pludselig med angst og gru, at hun fandt Hugos fraværelse belejlig. Hun følte presset af Fritz' hede læber mod

sine, og længsler rørte hende, mere brændende end hun syntes hun før havde kendt, – selv ikke i hine længst forgangne dage. Hvad skulle vel hindre mig? tænkte hun. Hvem skylder jeg regnskab? Og lidenskabeligt drog hun ham ind til sig.

Tredje kapitel

Fra skovens halvmørke kom Beate ud i det åbne land. Foran hende lå landevejen solhvid og glødende, og hun fortrød næsten, at hun var gået fra Villa Welponer så tidligt på eftermiddagen. Fru Welponer var, som hun plejede, straks efter bordet gået ind for at hvile sig, og da sønnen og datteren uden videre forklaring forsvandt, var Beate blevet alene tilbage med direktøren, noget hun efter de sidste dages oplevelser meget måtte ønske at undgå. Hans tilnærmelser blev efterhånden lidt for åbenlyse, ja, visse antydninger fra hans side lod endog forstå, at han for hendes skyld var villig til at skille sig fra hustru og børn; – såfremt forholdet da ikke snarere var det, at en forbindelse med Beate for ham kun betød en kærkommen flugt fra huslige forhold, som efterhånden var blevet ham utålelige. For disse sidste tider havde næsten smerteligt skærpet hendes blik, og hun havde hurtigt indset, at forholdet mellem disse to mennesker i sit dyb var undergravet, og at sammenbruddet sikkert engang måtte komme – pludseligt, endog uden ydre foranledning. Ofte havde hun med undren bemærket den alt for store forsigtighed, ægtefællerne henvendte ordet til hinanden med, som kunne det fjendskab, der bestandig dirrede mellem dem, det had, som lurede i de hårde træk om deres læber, hvert øjeblik give sig luft i onde ord, som intet senere på ny kunne slette ud. Men først denne utrolige historie, som Fritz i nat havde fortalt hende, havde for alvor vakt hendes deltagelse og givet hende lyst til at kende grunden til deres indbyrdes spænding. Nej, det kunne ikke være sandt, dette urimelige rygte: at der skulle have bestået et

kærlighedsforhold mellem direktørens hustru og Beates afdøde mand!

I dag ved middagen, medens den muntre og letsindige passiar boltrede sig over bordet, havde dette rygte forekommet hende fuldkommen forrykt, men nu – medens hun her alene gik hjemad over engen gennem den flimrende sommerluft, for hvis glød alt levende syntes flygtet ind til skyggen af de tæt tillukkede stuer – nu begyndte Fritz' lidet delikate hentydninger yderst levende og pinagtigt at øve sin virkning i hendes sind. Hvorfor fortalte han mig den historie? spurgte hun sig selv. Og hvorfor først nu i nat? Var det en slags hævn, fordi hun halvt i spøg havde sagt, at det var meget bedre, om han blev hos sine forældre på Ischl, hvor han nu til morgen rejste hen, – langt fornuftigere, end om han kom tilbage i aften, således som han sagde, han ville. Var der monstro vågnet i ham en skinsyg lille anelse om, at han med al sin ungdom ikke var meget mere for hende end en køn og frisk dreng, som man uden videre kunne sende hjem, når spasen var forbi? Eller havde han kun givet efter for den hang til taktløs sladren, som hun så ofte havde foreholdt ham – således nylig da han gjorde mine til at meddele nærmere om Hugos stævnemøder med Fortunata. Eller var hin samtale mellem Fritz' forældre, som han påstod nylig at have overhørt, kun et påfund af hans levende fantasi, – akkurat som dette besøg i dissektionssalen, han, den dag han kom, så levende havde skildret, og som kort efter havde vist sig at være tomt og forfængeligt praleri. Men selv om han også i god tro havde genfortalt forældrenes samtale, så kunne han dog have hørt eller forstået forkert. Denne sidste formodning var sikkert

den mest nærliggende, for Beate selv havde indtil nu aldrig hørt det ringeste om den ting.

Under sådanne tanker nåede Beate villaen. Hugo havde fortalt, at han skulle på en udflugt, og pigen havde fri, så Beate befandt sig alene i huset. I sovekammeret klædte hun sig af; hun gav efter for en dump træthed, der i disse eftermiddagstimer ofte kom over hende, og lagde sig på sengen. Hun lå en tidlang med åbne øjne og nød med fuld bevidsthed ensomheden, stilheden og det dæmpede lys. I svindende omrids kunne hun gennem det skråtstillede påklædningsspejl skimte på væggen over sin seng det legemsstore brystbillede af sin afdøde mand. Kun en matrød plet trådte tydeligt frem, og hun vidste, at den skulle forestille nelliken i hans knaphul. I den første tid efter Ferdinands død havde dette billede i Beates tanker levet sit eget sælsomme liv. Hun havde set det snart smilende, snart sorgfuldt, muntert eller tungsindigt; og ofte havde det syntes hende, som udtrykte dette portræt af Ferdinand på hemmelighedsfuld vis snart kold ligegyldighed, snart dyb fortvivlelse over, at han var død. Så var billedet i årenes løb blevet tillukket og stumt, – var et malet lærred, intet mere. Men i aften, nu i dette øjeblik, syntes det igen at hige efter liv. Og uden at Beate nu evnede at se det skarpt her i spejlet, var det dog, som sendte billedet hende et spottende blik. En skare af erindringer, der tidligere var forekommet hende ganske uskyldige og endog fornøjelige, vågnede på ny og trængte sig pludselig frem med hånende grimasser. Og bag ved den ene, som hendes mistanke nys var vakt mod, gled nu forbi hende et helt tog af kvinder, hvis træk hun næppe nok mere kunne huske; og dog havde de måske alle

– tænkte hun med et – været Ferdinands elskerinder: – beundrerinder, der bad om autografer og portrætter, unge skuespillerinder, der tog undervisning hos ham, damer af det gode selskab, i hvis saloner han og Beate var gæster, skuespillerinder, der på scenen var segnet om i hans arme som hustru, som brud eller blot modstandsløs forført. Og hun spurgte sig selv, om det ikke havde været hans onde samvittighed, som – uden for øvrigt at trykke ham i nogen særlig grad – havde gjort ham så overbærende over for den utroskab, Beate måske en gang kunne vise hans minde.

Og på en gang var det, som kastede han nu den unyttige og ubekvemme maske, han længe nok havde båret, både som levende og som død. Og der stod han nu for hende med sin røde knaphulsblomst, som en latterlig komediant, som hun ikke havde været andet for end den, der med dygtighed styrede hans hus, hans søns moder og for resten en kvinde, man en og anden gang, i lune sommernætter, under den svage rus af hendes nærhed kunne falde på at tage i sin favn. Men ikke alene hans ansigt, også hans stemme syntes hende med et sælsomt forandret. Den havde ikke mere hin store klang, der endnu i hendes erindring genlød herligere end nogen levendes røst; den lød hul, affekteret og falsk. Men med ét forstod hun, angst og dog befriet, at det jo slet ikke var hans stemme, der klang således i hendes sjæl; nej, stemmen tilhørte en anden, – en, der nylig havde vovet, ja, som her i hendes hus havde dristet sig til at efterligne hendes mands organ, udtryksmåde og mimik.

Hun rejste sig i sengen. Med armen støttet på puden stirrede hun forfærdet ud i stuens mulm. Først nu i denne fuldkommen uforstyrrede time stod det hele for hende i sin fulde rædsel. For

otte dage siden var det sket, – en søndag som i dag; hun havde siddet i haven sammen med sin søn og – hun fortrak læberne ved ordet – med sin elsker! – Da var på en gang en ung fyr kommet til syne, høj, mørkhåret, med spillende øjne, i turistdragt og med et slips i spraglet grønt, gult og rødt. Hun havde ikke kendt ham, før de to andre unges hilsende udråb havde fortalt hende, at det måtte være den Rudi Beratoner, der sidste vinter et par gange havde besøgt Hugo for at låne bøger af ham. Hun vidste, at han var den ene af Hugos to omtalte kammerater, som en forårsnat havde drevet omkring på Prateren i kompagni med løse pigebørn. Han kom i dag lige fra Ischl, hvor han forgæves havde søgt Fritz hos forældrene, og naturligvis måtte han blive til middag. Han var lystig, højttalende, og var især utrættelig i at fortælle jagthistorier og alle slags anekdoter; og de to yngre kammerater, der gjorde et næsten drengeagtigt indtryk ved siden af hans tidlige modenhed, betragtede ham med dyb beundring. Desuden kunne han tåle at drikke adskilligt mere, end man efter hans år måtte vente. De to yngre venner ville ikke stå tilbage for ham, og selv Beate lod sig forlede til at drikke mere end sædvanlig. Tonen blev da også snart en del mere tvangløs end ellers her i huset. Beate følte sig tiltalt af sin gæsts væsen, ja næsten helt taknemmelig over, at han var kommet. Trods lystigheden var han yderst respektfuld, og som så ofte i disse dage syntes hun, at alt det, der i den sidste tid var hændet, – og hvis virkelighed ikke let lod sig afvise, – nærmest stod for hende som en drøm eller som noget, der igen kunne gøres om. Der kom endog et øjeblik da hun, som så ofte før, lagde armen om Hugos skulder og lod sine fingre lege med hans hår; men på samme tid så hun

ømt smilende Fritz ind i øjnene, og hun følte sig forunderlig rørt over sig selv og over verden. Siden bemærkede hun, at Fritz hviskende underholdt sig med Rudi Beratoner og indtrængende syntes at ville overtale ham til et eller andet. Hun spurgte ligesom skæmtende, hvad det var for farlige hemmeligheder de unge herrer udvekslede med hinanden; Beratoner ville ikke ud med sproget, men Fritz erklærede, at han kunne ikke indse, hvorfor man ikke måtte tale om det; det var en kendt sag, at Rudi udmærket forstod at kopiere skuespillere, ikke alene de levende, men især også – –. Her tav han pludselig. I sin ophidsede sindsstemning og allerede let påvirket af vinen, vendte Beate sig hurtigt om mod Rudi Beratoner, og næsten hæst spurgte hun: "Så kan De vel også kopiere Ferdinand Heinold?" Hun nævnte det berømte navn, som tilhørte det en fremmed. Men om den ting ville Beratoner ikke høre tale. Han forstod overhovedet slet ikke, hvad Fritz mente; tidligere havde han ganske vist moret sig med den slags kunster, men det var meget længe siden! Desuden kunne han naturligvis ikke mere huske stemmer, som han i årevis ikke havde hørt; men hvis det endelig måtte være, så ville han meget hellere synge en eller anden kuplet efter en yndet komiker. Men Beate tog ikke imod hans udflugter. Hun følte i dette øjeblik kun, at hun ikke ville lade lejligheden gå forbi. Hun skælvede af attrå efter en gang på ny at høre hin elskede stemme, selv om det kun var en svag genklang. I øjeblikkets rus faldt det hende ikke ind, at hendes ønske kunne have noget anstødeligt ved sig. Endelig gav Beratoner efter. Og med bankende hjerte hørte Beate Hamlets monolog "At være eller ikke være" klinge i den frie sommerluft med Ferdinands dybt stemte betoning, – derpå vers af Tasso og

senere længst glemte ord fra et længst forglemt stykke; hun kendte sin elskedes stemme i dens voldsomme stigen og sagte smelten, og med lukkede øjne sad hun og drak den ind i andagt, som var der hændet hende et under, – indtil det med ét lød henvendt til hende med klang af Ferdinands organ, men denne gang med hans velkendte daglige stemme: "God aften, Beate!" Dybt forfærdet slog hun øjnene op og så foran sig et frækt, forlegent ansigt, om hvis læber et svindende drag endnu spøgelsesagtigt mindede om Ferdinands smil. Hun mødte Hugos forvirrede blik, så det dumt-sørgmodige smil om Fritz's mund, og hun hørte sig selv, som langt borte fra, rette komplimenterende ord til den udmærkede stemmeimitator. Der fulgte en tung og knugende pause, men snart svirrede igen lette og lystige ord frem og tilbage om sommervejr og om fornøjelige udflugter. Kort efter rejste Beate sig og trak sig tilbage til sit værelse. Udmattet sank hun ned i en stol og faldt straks efter i søvn – –.

Da hun næppe en time senere vågnede, var det hende, som rejste hun sig fra en afgrundsdyb nat. Da hun kom ud i den aftenkolde have, var de unge mennesker borte, men de vendte snart efter tilbage uden Rudi Beratoner, som de, med tydelig hensigt, ikke nævnede. Og Beate følte som en svag trøst, hvor hensynsfuldt og fintfølende hendes søn og hendes ven søgte at udslette eftermiddagens pinlige indtryk. – –

Og nu, da Beate i den stille skumringstime søgte at genkalde sig sin mands virkelige stemme, nu ville det ikke lykkes for hende. Igen og igen var det stemmen af denne ubudne gæst, der lød i hendes øren, og endnu klarere end før indså hun den synd, hun havde begået mod den døde, større end nogen uret

han i sit liv havde kunnet tilføje hende, mere fej og mere uoprettelig end utroskab og falskhed. Jorden fortærede ham nu, og den der en gang var hans hustru, kunne roligt finde sig i at dumme drenge spottede denne vidunderlige mand, som havde elsket hende, hende alene, hvad der så end var sket, – så sandt som heller ikke hun havde elsket nogen anden end ham og ingen sinde ville elske en anden! Nu først vidste hun det, – nu, da hun allerede havde en elsker. En elsker! – Ak, om han dog aldrig kom tilbage, han, der var hendes elsker. Gid hun aldrig mere skulle se ham for sine øjne og fornemme hans nærhed i uroen af sit blod, men kunne leve som før – alene med Hugo her i det sommerstille hus! Som før? Selv om Fritz nu ikke er her mere, – vil hun derfor få sin søn tilbage? Hvad ret har hun overhovedet mere til ham? Har hun blot den mindste smule taget sig af ham nu i den sidste tid? Har hun ikke langt snarere været glad over, at han gik sine egne veje? Og hun erindrede, hvorledes hun fornylig på en spadseretur med Arbesbachers havde fået øje på sin søn, der næppe hundrede skridt borte gik langs skovkanten i selskab med Fortunata, frøken Fallehn og en fremmed herre – og hun huskede, hvorledes hun næppe nok havde følt skam, men blot havde passiaret roligt videre, for at hendes ledsagere ikke skulle lægge mærke til Hugo og samme aften, i går – jo, det havde virkelig først været i går, – men hvor utrolig længe siden forekom det hende ikke nu – havde hun nede ved søen mødt frøken Fallehn sammen med den fremmede herre, der med sit sorte glinsende hår, de skinnende hvide tænder, det engelskklippede overskæg, i sin spadseredragt af råsilke og med en knaldrød silkeskjorte mest lignede en cirkusrytter, en international svindler eller en

mexicansk millionær. Frøken Fallehn havde til hilsen bøjet sit hoved som altid med urokkelig, dyb alvor. Og han havde, idet han løftede sin stråhat, mønstret Beate med et frækt smil om sine hvide, blottede tænder; endnu i dag bragte erindringen om dette blik hende til at rødme. Det var et net par, disse to! Hun tiltroede dem enhver last, enhver forbrydelse. Og det var Fortunatas venner! Det var sådanne mennesker, der var hendes søns omgang, og som han spadserede med! Beate gemte ansigtet i sine hænder, hun stønnede sagte og gentog for sig selv: Bort, bort, bort! Hun udtalte ordet højt uden at gøre sig dets mening klar; langsomt begyndte hun at forstå dets betydning, og hun tænkte, at det måske var frelsen for hende selv og for Hugo. Jo, de måtte bort begge to, moder og søn, og så hurtigt det lod sig gøre. Hun måtte tage ham med sig, – eller han hende! Begge måtte de herfra, endnu inden der hændte ting, som aldrig igen kunne oprettes: – inden moderens navn var besudlet, inden sønnens ungdom var tilsmudset, inden skæbnen brød sammen over dem begge to! Der var tid endnu! Ingen vidste noget om det, der var hændt, ellers måtte hun på en eller anden måde have mærket det, – i hvert fald på arkitekten. Sikkert var der heller ikke kommet noget ud om Hugos eventyr. Og selv om så var, ville man sikkert bære over med den uerfarne dreng; og hun selv! – hun, der som hans moder havde været så ubekymret lige indtil nu, – nej, heller ikke hende kunne man bebrejde noget, når hun blot rejste bort sammen med sin søn, som om hun først nu havde fundet sandheden ud. Godt, det var altså ikke for sent. Vanskeligheden lå andet steds: Hvis nemlig Hugo modsatte sig en så pludselig afrejse! Beate kunne jo ikke vide, hvor stor magt baronessen

måske havde over Hugos vilje og sanser. Lige siden det øjeblik, da hendes eget kærlighedsforhold optog hele hendes sind, vidste hun intet, anede hun intet om ham mere. Men han var jo ikke dum, og han måtte vide, at eventyret med Fortunata ikke kunne blive evigt ved, og så ville han nok kunne indse, at et par dage mere eller mindre ikke betød så meget. Og i tankerne talte hun til ham: Vi vil ikke straks tage til Wien, det vil vi slet ikke tænke på, min dreng. Vi rejser til Syden, ikke sandt? Det har vi jo så længe gerne villet. Til Venedig, til Florents, til Rom! Du vil få Cæsarernes paladser at se! Og Peterskirken! Hugo, vi rejser allerede i morgen. Du og jeg, ganske alene. Som den gang for to år siden, i forårstiden. Kan du huske? Vi tog en vogn fra Mürzsteg til Mariazell. Det var dejligt, ikke? Og denne gang vil det blive endnu skønnere. Og selv om det i begyndelsen også er lidt svært for dig, så, herregud! Jeg ved jo det hele, jeg spørger dig ikke ud, og du behøver ikke at fortælle mig noget som helst. Og alt det nye og dejlige derude vil få dig til at glemme; du vil glemme hurtigt, langt hurtigere, end du tror! – Og du selv, moder? – Dybt i hendes sjæl spurgte det med Hugos stemme. Hun fo'r sammen og tog hurtigt hænderne bort fra sine øjne for at overbevise sig om, at hun virkelig var alene. Jo, hun var alene! Ganske ene i huset, her i det halvmørke værelse. Udenfor lå sommerdagen tung og lummer, ingen ville afbryde hende. Hun havde tid og ro til at overveje, hvad hun skulle sige til sin søn. Et var sikkert: hun behøvede ikke at frygte den art spørgsmål, som hendes oprevne sind nylig havde foregøglet hende: "Og du selv, moder?" Noget sådant ville Hugo ikke falde på at sige. For han vidste ingen ting, kunne jo intet vide. Og han vil aldrig få noget at vide! Selv om også et eller andet rygte engang skulle nå ham,

så ville han dog sikkert ikke tro det. Nej, han vil aldrig tro noget sådant om sin moder! Det er hun fast overtydet om. Og hun ser sig selv gå sammen med ham gennem et fantastisk landskab – som hun sagtens kender fra et billede –: en grågul vej, og langt borte en blånende by med mange tårne. Eller de går på en stor plads, under buegange, de møder ubekendte mennesker, som ser på dem. Ja, de ser på dem med frække og betydningsfulde smil om de blottede, hvide tænder, og de tænker: Aha! det er en eller anden køn, ung fyr, som hun har taget med sig på rejsen. Hun kunne jo være hans moder! Hvorledes? Disse mennesker tror, at der er noget imellem dem! Nå ja, hvorfor ikke? De kan jo ikke vide, at det er hendes søn; og de kan vel se på hende, at hun er en af disse overgemte kvinder, som efterstræber unge mennesker. Og der går de nu begge omkring i en fremmed by, mellem ubekendte mennesker, og han tænker på sin elskede med pjerrotansigtet og hun på sin blonde, søde dreng. Hun stønner højt. Hun vrider sine hænder. Hvorhen? Hvorhen? Selv nu havde hun uvilkårligt kaldt ham ved det samme ømme navn som i nat, da han hvilede i hendes arme. Ja! Ham, hun nu for bestandig vil skilles fra, og som hun aldrig, aldrig vil se mere. Jo, endnu engang, – i dag, hvis han kommer tilbage! Eller i morgen tidlig! Men hun vil lukke sin dør for ham i nat! Det er forbi nu. Og ved afskeden vil hun sige til ham, at hun har elsket ham meget, – meget mere end han nogen sinde igen vil blive elsket. Og under denne stolte bevidsthed vil han med sit ridderlige sind føle sig endnu mere bundet til ubrydelig tavshed! Han vil forstå, at de må skilles, og han vil endnu engang kysse hendes hånd og gå. Han vil gå. Og hvad så? Hvad så? Hun ligger med halvtåbne læber, med udstrakte arme,

skælvende; og det står hende klart: hvis han i dette øjeblik kom til hende, ung og forelsket, – hun ville ikke evne at stå imod, hun ville på ny give sig hen med al den glød, der efter årelang dvale på ny var vakt i hendes sanser, ja, så voldsomt som hun næppe nogen sinde før havde kendt! Og nu ved hun, på én gang forpint og lyksalig, at denne dreng ikke bliver hendes sidste elsker. Med nagende nysgerrighed spørger hun allerede sig selv: Hvem bliver den næste? Doktor Bertram? Hun husker en aften – var det tre eller otte dage siden? – hun ved det ikke, tiden er blevet så uberegnelig, timerne glider ud i hinanden og har ingen betydning mere! – det hændte i Welponers park, i en mørk allé. Doktor Bertram havde pludselig trukket hende ind til sig, havde lagt armene om hende, og kysset hende. Og skønt hun straks eftertrykkeligt havde stødt ham tilbage, så havde det næppe anfægtet ham videre, da han sikkerlig havde mærket hvor villigt hendes læber kom hans i møde, – vant som hun var til kys! Derfor havde han også straks efter vist sig yderst behersket og tilbageholden, – som vidste han meget vel, hvad han havde i vente; og i hans blik læste hun utilsløret: Denne vinter bliver min, skønne frue! Vi har for længst forstået hinanden. Vi ved begge, at døden er en bitter sag og dyden kun et tomt ord, og at man ikke skal lade noget gå fra sig. – Men nu var det ikke længere Bertram, som talte til hende. Medens hun lå der med lukkede øjne, var Bertrams ansigt på en gang fortrængt af et nyt, og hun så for sig denne mystiske cirkusrytter, hotelbedrager eller mexicaner, der nylig havde stirret så frækt på hende, – ganske på samme måde som doktor Bertram og alle disse andre mænd. Havde de ikke alle det samme blik, jo, hver en af dem! Og bestandig udtrykte, krævede

og mente dette blik den samme ting. Og kom man dem blot det mindste i møde – ja, så var man fortabt. Når blot en kvinde behagede dem for en flygtig stund, greb de begærligt til. – Ja, hvis man da lod sig gribe og atter kaste bort! Men således var hun ikke. Nej, så dybt var hun endnu ikke sunket! Den slags tilfældige eventyr lå ikke til hendes natur. Var hun således anlagt, så havde hun vel næppe heller taget historien med Fritz fuldt så højtideligt. Netop fordi sligt er hendes væsen så ganske fremmed, – ja netop derfor er det jo, at hun nu har det ondt og angrer og er forpint! I grunden forstår hun jo slet ikke, at det kunne ske. Det var sikkert denne uudholdeligt lumre sommerdag, der havde ramt hende som en feber, havde gjort hende modstandsløs og svimmel. Og som feberen er kommet, vil den atter gå bort. Snart, snart! Ja, hun føler i sit blod, i alle sanser, i hele sit legeme, at hun ikke mere er den, hun var. Hun kan næppe samle sine tanker. Som febersyner flygter de gennem hendes hjerne. Hun ved ikke selv, hvad hun har i sinde, hvad hun ønsker, – hvad det er, hun fortryder, næppe nok, om hun er glad eller bedrøvet. Det kan kun være en sygdom. Der er kvinder, hos hvem krisen varer længe ved og som aldrig kommer over den helt; af den type er måske Fortunata og frøken Fallehn med sit blege stenansigt. Og der gives andre kvinder, som krisen når, enten lynsnart eller snigende langsomt, men som hurtigt på ny bliver fri. Sikkert hører hun til dem. Hvor roligt og ganske uden ønsker har hun ikke levet siden Ferdinand døde! Kysk som en ung pige. Først i denne sommer har krisen ramt hende. Måske ligger det i luften i år! Alle kvinder ser anderledes ud end ellers, de unge piger har et eget dristigt glimt i deres øjne; deres bevægelser er dvælende,

udfordrende og æggende. Og man hører besynderlige ting. Hvad var det for en historie om den unge lægefrue, som om natten skulle være taget ud på søen med en af bådsfolkene og var først kommet hjem næste morgen? Og de to unge piger, som just i det øjeblik, da den lille damper sejlede forbi, havde lagt sig nøgne midt ude på engen, og som var forsvundet ind i skoven, inden man fik set, hvem de var! Ja, sikkert lå det i luften i år. Solen har en sælsom glød, og bølgerne nede i søen smyger sig blidere om ens lemmer end før. Men når dette hemmelighedsfulde trylleri en gang er forbi, mon hun så igen vil blive den, hun var, – og vil alt det, der er hændet i disse hede dage og nætter kun stå for hende som en drøm, der hastigt kan glemmes? Og skulle det ske, at hun endnu en gang mærkede en krise komme – for også denne gang havde hun jo længe forud anet den i sit blods urolige higen – så kan hun jo let finde en mere kysk og mere værdig løsning ved som andre kvinder under lignende forhold, at gifte sig igen. Et hånligt, halvt ubevidst smil fortrak hendes læber. Hun huskede, at nylig havde hun haft besøg af en mand, som utvivlsomt kom med de allerredeligste hensigter: Advokat Teichmann! Hun så ham for sig i den splinternye grøn- og gulmelerede turistdragt med skotskternet slips, den grønne tyrolerhat med fjeren forsorent på snur, kort sagt i et kostume, der skulle vise hende, at han meget vel forstod at give sin påklædning karakter, – selv om han til daglig som et fornuftigt menneske ikke kunne lægge videre vægt på den slags udvendige bagateller. Hun huskede ham ved middagen på verandaen, medens han sad imellem hendes søn og hendes ven, og som en vigtig skolemester henvendte ordet snart til den ene, snart til den anden. Hans

komiske selvtillid havde tirret hende og i dristigt overmod havde hun under bordet vekslet ømme håndtryk med Fritz. Advokaten var samme aften rejst videre, da han i Bozen skulle træffe nogle venner, og skønt Beate ikke havde opfordret ham til at blive, var han ved afskeden yderst oprømt og tydeligt forhåbningsfuld. Under indflydelse af sommerdagens løftede stemning havde hun da også undt ham nogle opmuntrende og meget sigende blikke. Nu fortrød hun det, som så meget andet, og hun imødeså med uro deres næste møde, navnlig nu, da hun selvopgivende og smerteligt forstod, hvor dybt svækket hendes modstandskraft var. Beskæmmet huskede hun også den følelse af rådvildhed, der under de sidste samtaler med direktør Welponer ofte havde grebet hende; og dog forekom det hende, at hun, – om hun stod foran et valg, – snarest kunne tænke sig at blive direktørens hustru, ja, denne tanke havde endog en vis tiltrækning for hende. I dag forekom det hende endogså, som havde Welponer allerede længe interesseret hende. Arkitekten havde i den sidste tid fortalt Beate om bankdirektørens storslåede spekulationer, hans kampe mod ministre og hoffer og om hans endelige sejr; og hendes nysgerrighed og beundring var vakt ved det. For øvrigt havde også advokat Teichmann i forbigående kaldt ham et geni og sammenlignet den dristighed, han udviste i sine foretagender med en ryttergenerals heltemod, noget, der for ham var det højeste i livet. Hun turde altså føle sig lidt smigret, når netop denne mand syntes tiltrukket af hende, ganske bortset fra den tilfredsstillelse det ville være hende at få en slags hævn over den kvinde, som en gang havde stjålet hendes mand. Stjålet min mand fra mig? tænkte hun forvirret og undrende. Hvad er dog dette, hvor

glider jeg hen? Tror jeg da virkelig på den historie? Den kan jo ikke være sand! Alt andet men ikke dette. Jeg måtte dog have mærket det. Mærket det? Hvorfor? Var Ferdinand da ikke skuespiller, tilmed en af de aller største? Kunne det ikke meget godt være sket, uden at jeg anede det mindste? Jeg var jo så tillidsfuld, at det sandelig ikke var svært at bedrage mig. Ikke så svært! – Ja vist! Men derfor behøver det alligevel ikke at være sandt! Fritz er en sladderhank, han lyver, og rygterne er også løgnagtige og dumme. Og selv om det nu også var sandt, så er det så længe siden. Ferdinand er død. Og hun, der engang var hans elskerinde, er en gammel kone nu. Hvad angår alle de gamle historier mig! Hvad der så også bliver mellem direktøren og mig, så er det en hel ny sag, som ingen ting har at gøre med den, der er forbi. Sandelig, tænkte hun videre, det ville ikke være så dumt en skønne dag at drage ind i den fyrstelige villa med den store park. Leve i rigdom og pragt! Og hvilke glimrende udsigter for Hugos fremtid! – Rigtignok var direktøren ikke mere ung. Og det måtte man vel altid tage i betragtning. Han syntes mærkelig ældet i løbet af sommeren, ja næsten i løbet af de seneste uger. Mon det skyldtes hans forelskelse i hende? Nå, men hvad gør det? Der findes jo yngre mænd i verden, og naturligvis lader han sig villigt bedrage; det er jo åbenbart hans lod! Hun lo kort; hendes latter lød hæslig og hård, og hun fo'r op som af en ond drøm. Hvor er jeg, hvor er jeg? Hun vred sine hænder mod himlen. Hvor dybt vil du lade mig synke! Er der da ingen grænse mere! Hvad er det dog, som gør mig så slet, så elendig? Hvorfor griber jeg overalt kun i tomhed? Er jeg da ikke bedre end Fortunata og kvinder af hendes slags! Og med et vidste hun, hvad årsagen var til al

hendes elendighed, og hun fornemmede det, som hørte hendes hjerte op at leve: Den grundvold, hun i lange år så trygt havde bygget sit liv på, gav med et efter, og mørket slog op om hende: Ferdinand, den eneste mand hun havde elsket, havde været en løgner! Ja, nu vidste hun det! Deres samliv havde kun været hykleri og bedrag; han havde bedraget hende med fru Welponer og med talløse andre kvinder, med skuespillerinder, grevinder og skøger! Og selv om han også i hine lune sommernætter, hvor de var hinanden så nær, i let rus havde følt sig draget mod hendes favn, så var det dog den laveste og den usleste af alle hans løgne! For nu vidste hun, at han i hendes arme med lystent begær blot havde omfavnet alle de andre. Hvorfor mon hun nu så pludselig forstod dette? Ja! Hvorfor mon? Sagtens fordi hun selv ikke havde været anderledes end han, ikke bedre end han! Var det Ferdinand, som *hun* holdt i *sine* arme, – komedianten med den røde nellike, han der ofte nok først henad tre om morgenen kom hjem fra knejpen, stinkende af vin. Han som stortalende og med tunge øjne lallede tomme og anstødelige ord! Han, der som ungt menneske havde ladet sine kostbare passioner betale af en halvgammel enke, og som i lystigt lag læste højt de små, ømme billetter, som forelskede og naragtige kvinder sendte til hans påklædningsrum. Nej, ikke ham havde hun elsket! Fra ham var hun uden tvivl løbet bort allerede i ægteskabets første måned! Den *hun* elskede, var ikke Ferdinand Heinold. Hamlet var det og Cyrano og den kongelige Richard, og mange andre, – helte og forbrydere, sejrende og dødsindviede, udvalgte og forstødte! Heller ikke ham var det, som i hin længst svundne sommernat med uheldsvanger glød havde lokket hende med sig ud af sovekammerets tyste mørke

til havens usigelige vellyst! Nej! Heller ikke han var Ferdinand Heinold! En hemmelighedsfuld og mægtig bjergånd var det, en umættelig dæmon, hvis rolle han spillede, som han *måtte* spille, fordi han ikke var i stand til at leve uden maske, fordi han evigt havde levet i frygt for at se sit sande ansigt spejlet i hendes øjne! Således havde hun bestandig bedraget ham og han hende. – hun var fra første færd forrådt, voldført af sine sygelige drifter til vildt og bundløst fantasteri! – Men nu havde hun omsider fået øjnene op! Ja! Hun er fordømt til bestandig at synke dybere, og en dag – måske snart – vil verden kunne se, at hele hendes borgerlige ærbarhed kun var en løgn, og at hun ikke var bedre end Fortunata, frøken Fallehn og alle de andre, som hun har foragtet indtil nu. Og hendes søn vil også få det at vide; og hvis han ikke tror historien med Fritz, så vil han tro den næste, så *må* han tro den! Og pludselig ser hun ham for sig: Hans øjne er vidt opspærrede, stumme af smerte, han holder armene afværgende ud for sig, og da hun vil gå hen til ham, vender han sig fra hende i rædsel og iler bort, drømmeagtigt flygtende. Hun stønner; med ét er hun fuldstændig vågen. Miste Hugo! Alt – kun ikke det! Hellere dø, end ikke mere have sin søn. Dø! Ja! Så har hun ham igen! Så vil han komme til hendes grav og knæle ned og smykke den med blomster, og han vil folde hænderne og bede for hende. Denne forestilling rører hende sælsomt, – en sentimentalitet, der synes hende på en gang sød og usigelig vammel, og som kun giver hende en svigefuld fred.

Men dybt i hende spørger det: tør jeg da søge fred? Er der ikke så meget, jeg må igennem først? Jo vist så! – I morgen rejser vi jo – i morgen –! Der er så meget – så meget – –!

Hun følte gennem stuens stille tusmørke, at verden udenfor, mennesker og natur, måtte være vågnet nu efter sommermiddagens dybe hvile. Fjern støj, ubestemmelige og forvirrede lyde, trængte gennem de lukkede persienner ind til hende. Og hun vidste, at folk nu gik ud for at spadsere, for at ro eller spille tennis, eller de drak kaffe på hotelterrassen. Endnu halvt i søvne så hun landliggernes brogede vrimmel; små som legetøjsdukker, men med ganske tydelige træk, drog de forbi hende. Lommeuret på det lille natbord dikkede lydeligt, næsten manende, syntes hun. Hun fik lyst til at vide, hvad klokken var, men havde endnu ikke kraft nok til at dreje hovedet eller til at tænde lys. En ny støj kom til hende, denne gang nærmere ved, sandsynligvis fra haven. Hvad kunne det være? Det var uden tvivl menneskestemmer. Så nær ved? Stemmer i haven? Hugo og Fritz. Men hvor er det muligt, at de allerede kan være her tilbage? Nå, det var jo snart aften, og længslen har vel drevet Fritz tidligt herhen. Men Hugo! Hun havde ikke turdet håbe, at han før midnat kom hjem fra sin såkaldte udflugt. Hvem har lukket dem ind? Hun havde dog låset døren. Og pigen er næppe kommet hjem endnu! De har naturligvis ringet på, men hun havde altså ikke hørt det, medens hun sov. Så er de vel klatret over stakittet, – de kan jo ikke vide, at hun er hjemme! Nu ler en af dem. Hvis latter er det? – ikke Hugos! Men heller ikke Fritz' latter har den klang! Nu er det den anden, der ler. Det er Fritz! Og igen den første. Det er ikke Hugo! Han taler. Men det er ikke Hugos stemme. Er Fritz da i haven med en fremmed! De er ganske nær nu, de har åbenbart sat sig på den hvide bænk under vinduet. Og nu hører hun Fritz nævne den andens navn. Rudi –! Sammen med ham altså sidder han uden for hendes

vindue! Nå, det er vel egentlig ikke så overraskende. De har jo nylig i hendes nærværelse aftalt, at Rudi Beratoner snart skulle se herover igen. Måske har han allerede været her lidt tidligere, og da han ikke har truffet nogen hjemme, er han vel gået til banegården, hvor han har truffet Fritz, som forelskelsen allerede har drevet tilbage fra Ischl. I hvert fald var der ingen anledning til at bryde sit hoved med den ting. Nu var de her, de to unge herrer, og de havde sat sig i haven på den hvide bænk, uden for vinduet af den anden stue. Det betød altså, at man måtte til at rejse sig, klæde sig på og gå ud i haven. Hvorfor! Var det virkelig nødvendigt, at hun gik ud i haven! Havde hun virkelig så stærk en længsel efter at se Fritz igen, eller efter at hilse på den uforskammede knægt, som for nylig så karikerende havde efterabet hendes døde mands stemme og mimik! Men når det kom til stykket, var der vel ikke andet for, end at hun gik ud og sagde god aften til de unge mennesker. Hun kunne jo ikke i længden blive liggende ganske musestille her og lade de to derude sladre om alt, hvad de lystede. Man turde vel formode, at underholdningen ikke var alt for anstændig. Nå, det angik i grunden ikke hende. For hende kunne de snakke om, hvad de ville. Beate havde rejst sig og sad på kanten af sin seng. For første gang kunne hun fuldt tydeligt opfatte et ord: hendes søns navn. Naturligvis talte de om Hugo; hun gættede uden besvær, hvad de sagde. Nu lo de igen. Men ordene kunne hun ikke forstå. Henne ved vinduet ville hun bedre kunne følge samtalen; dog var det måske klogest at renoncere på den fornøjelse. Man kunne nemt opleve ubehagelige overraskelser. I hvert fald ville det fornuftigste være hurtigst muligt at klæde sig på og gå ud i haven. Alligevel gav hun efter for sin første

indskydelse. Ganske sagte sneg hun sig hen til de lukkede skodder. Gennem en smal sprække kiggede hun ud, men kunne ikke se andet end en smal stribe grønt. Gennem en anden sprække fik hun øje på en strimmel blå himmel. Men så meget des bedre kunne hun høre, hvad der blev talt om derude på bænken. På ny var det kun Hugos navn, hun kunne opfange. Det øvrige blev hvisket og lød dæmpet, som forudsatte de to talende, at nogen kunne høre dem. Beate lagde øret mod sprækken; hun smilede lettet. De talte om skolen! Tydeligt forstod hun: "Den modbydelige karl havde allerhelst ladet ham falde igennem." Og derpå: "Det ondskabsfulde bæst!"

Hun sneg sig atter tilbage, svøbte en bekvem hjemmedragt om sig. Ubetvingelig nysgerrighed drev hende på ny hen til vinduet. Og nu hørte hun, at man ikke mere talte om skolen.

"Er hun baronesse?" det var Rudi Beratoners stemme. Og straks efter – fy! – hvad var det for et ord, han brugte!

"Han er sammen med hende hele dagen, og i dag –"

Å, det var Fritz's stemme. Uvilkårligt holdt hun sig for ørerne og listede bort fra vinduet. Hun bestemte, at nu ville hun gå ud i haven. Men endnu inden hun havde nået døren, dreves hun på ny tilbage til vinduet; hun lagde sig på knæ, og holdt øret presset mod sprækken, medens hun lyttede; hendes kinder brændte, hendes øjne åbnede sig vidt.

Rudi Beratoner fortalte en historie; nu og da dæmpede han sin stemme til sagte hvisken; men af de enkelte ord, som Beate opfattede, forstod hun efterhånden, hvad det drejede sig om. Det var en lille elskovsaffære, som Rudi gav til bedste. Beate kunne skelne franske kælenavne, som han gengav med en høj og smeltende diskant. Han kopierede åbenbart vedkommende

dames tonefald. Det forstod han jo også udmærket! Hvem er det, der sover i værelset ved siden af hans? – Hans søster! – Ja så! Det er altså guvernanten! – Videre, – videre –! Hvorledes går det for sig? Se, se! Når søsteren sover, kommer guvernanten til ham. Og så – og så? – Beate vil ikke høre mere, og dog lytter hun med stigende begærlighed. Gode Gud! Hvilke ord, og hvilken tone! Således altså taler disse unge mænd om den kvinde, der giver sig til dem! Nej, nej ikke alle, og heller ikke om alle!

Det måtte jo være et gement fruentimmer. Hun fortjente vel ikke bedre, end at man talte om hende i de ord. Men hvorfor fortjente hun egentlig det! Hvad havde hun i grunden forbrudt? Sagen blev jo først modbydelig ved, at man talte om den. Når Rudi Beratoner havde hende i sine arme, – så var han sikkert øm og rørende nok og havde mange kælne ord til overs for hende, – som de har alle sammen i sådanne situationer. Blot hun dog kunne se Fritz' ansigt! Hun kunne forestille sig hans brændende kinder og glødende blik. Nu blev det for en stund ganske tyst. Rudi var åbenbart færdig med sin historie. Og pludselig hørte hun Fritz' stemme. Han spørger ud. Vil du da have alting så nøje at vide! En dump følelse af skinsyge rører sig i Beate. Hvad – kan du også svare på den slags ting! Jo, Rudi Beratoner svarer. Så tal i det mindste højere! Jeg vil høre, hvad det er du siger, din slyngel, du som har forhånet min mand i hans grav, du som nu tilsøler og latterliggør din elskerinde. Højere! Å Gud! det var højt nok! Han fortalte ikke mere, han spurgte. Han vil vide, om Fritz her på landet –! Ja, din slubbert, søl du dig kun i alle dine gemenheder. De nytter dig ikke. Du får dog ikke noget at vide. Selv om Fritz endnu kun er en dreng, er

han langt mere ridderlig end du. Han ved, hvad han skylder en hæderlig kvinde, som har givet sig til ham. Ikke sandt, Fritz, min egen Fritz, du vil ikke sige noget! Hvad var det, der tvang hende ned mod gulvet, så fast, at hun ikke kunne rejse sig op for at ile ud og gøre ende på denne gemene samtale? Hvad kunne det også nytte hende! Rudi Beratoner er ikke den mand, der så let lader sig stille tilfreds. Hvis han ikke får svar i dag, ikke i denne time, – så vil han en anden gang gentage sit spørgsmål. Det er sikkert det bedste at blive her og lytte videre, så ved man da i det mindste, hvordan man står! Hvorfor så stille, Fritz? Tal kun ud! – Hvorfor skulle du ikke prale med din lykke! En anstændig dame som jeg – det er dog noget andet end en guvernante! Beratoner taler højere. Beate hører ham tydeligt sige: "Så må du da være et godt fæ!" Ak Fritz, lad ham kun kalde dig et fæ! Du må holde ud – –! Hvad, du vil ikke tro ham, din skurk! Du vil for enhver pris lokke hans hemmelighed ud af ham! Aner du måske noget? Har andre allerede fortalt dig noget? Hun hører igen Fritz hviske, men det er hende umuligt at forstå hans ord. Nu er det Beratoners stemme, dyb og rå: "Hvad, en gift kone? Nå! Det er naturligvis en rigtig –!" Vil du tie, skurk!

Hun ved, at hun aldrig i sit liv har hadet noget menneske, som hun hader denne unge knægt, der bruger sjofle skældsord om hende, uden at vide, at det er *hende*, han tilsøler. Fritz? For Guds skyld højere!

"Allerede rejst." Hvad? Er jeg allerede afrejst! Ja! Det er godt Fritz, du vil fri mig for hans gemene mistanke! Hun lytter, hun suger hvert ord ind. "En villa nede ved søen –! Manden er advokat." Hvor glimrende forstiller han sig ikke, hvor udmærket

lyver han ikke! Hun kunne jo næsten more sig, hvis ikke angsten pinte hende. Nuvel? –: Manden er skrækkelig skinsyg. Han har truet med at slå hende ihjel, hvis han nogensinde opdager noget. Hvad? – Lige til klokken fire i morges – hver nat! – hver nat –! Det er nok, nok! Tier du dog ikke stille engang! Skammer du dig ikke! Hvorfor smudser du mig sådan til! Selv om din kønne ven derude ikke ved af, at det er mig, I sladrer om, så ved *du* det dog! Hvorfor lyver du ikke videre? Å! Nu var det nok! Hun vil intet mere høre, og dog lytter hun anspændt. Ingen stavelse undgår hende, og fra sin vens mund må hun nu høre den udførlige skildring af de fortryllende nætter, som han har tilbragt i hendes arme. Hun hører det i udtryk, der rammer hende som piskeslag, i vendinger, som hun hører for første gang, men dog hurtigt forstår, og skammen driver blodet til hendes kinder. Hun ved, at alt, hvad Fritz står og fortæller derude i haven, er den bogstavelige sandhed, men hun føler tillige, at det nu ikke er sandhed mere. Denne sjofle sladren havde forvandlet alt det, der en gang var livet og lykken for ham og for hende – til smuds og til løgn. Og ham havde hun tilhørt! Han skulle altså blive den første, hun gav sig hen til, efter at hun var blevet fri. Hendes tænder slog klaprende sammen, hendes kinder og pande brændte i feber, hendes knæ skrabede sig til blods mod gulvet. Med et fo'r hun tilbage. Rudi Beratoner havde nok lyst til at se huset, og tillod sig at spørge, hvor det kunne være, at de allerede var flyttet ind midt om sommeren?

"Jeg tror ikke et muk af hele historien. Advokatsfrue! Den er god! Skal jeg sige dig, hvem det er?"

Hun lytter med øret, med sit hjerte, med alle sanser. Men hun opfanger intet ord. Uden at kunne se, ved hun nu, at Beratoner med øjnene viser mod huset, ja, mod selve det vindue, bag hvilket hun ligger på knæ. Nu hører hun Fritz's svar:

"Hvor kan det dog falde dig ind! Du må jo være tosset." Derpå den andens: "Lad bare være. Tror du ikke, jeg regnede det ud forleden! Gratulerer. Så bekvemt har vi det ikke alle sammen. – Ja, hun –! Nå, hvis *jeg* havde villet –!"

Beate ville ikke høre mere; hun vidste ikke selv, hvorledes hun blev fri, måske overdøvedes Beratoners ord af blodet, som brusede gennem hendes hjerne. En tidlang druknede de talendes stemmer i denne dumpe susen, så forstod hun på ny Fritz's ord.

"Men så ti dog stille. Sæt hun er hjemme!"

– Det er noget sent, du kommer i tanker om det, min noble ven! –

"Nå og hvad så, selv om hun er," sagde Beratoner, højt og frækt.

Igen begyndte Fritz at hviske hurtigt og ophidset, og pludselig hørte Beate, at de begge rejste sig fra bænken. For Guds skyld, hvad nu! Hun kastede sig ned langs væggen på gulvet, for at være skjult, hvis de fandt på at kigge ind gennem persiennerne. Hun så deres skygger glide forbi, deres skridt knasede mod gruset, hun hørte et par halvhøje ord, en sagte latter, der lød fjernere, – og det blev stille. Hun ventede. Der var intet, som rørte sig. Så hørte hun på ny deres stemmer forsvinde langt nede i haven, og derefter intet mere; hun vidste nu, at de begge var borte. De var vel klatret over stakittet på

samme måde, som de var kommet ind og kunne nu udenfor fortsætte deres historier! Hvis der da endnu var noget tilbage at fortælle! Havde Fritz måske dog glemt et eller andet? Nå, han skulle sikkert nok indhente det forsømte! Eller han kunne jo frækt, som han plejede, opdigte noget, der rigtigt kunne imponere Rudi Beratoner. Hvorfor ikke? Ja vist! Sådan var det muntre ungdomsliv! En har til elskerinde sin søsters guvernante, en anden sin skolekammerats moder, og en tredje har sig en baronesse, som tidligere var ved teatret. Jo, de kunne tale med, disse unge kavalerer! De kendte kvinderne og kunne dristigt påstå, at de alle var ens! –

Uden ord klagede Beate hen for sig. Hun lå endnu udstrakt på gulvet. Hvorfor rejse sig! Hvorfor allerede rejse sig? Når hun en gang besluttede sig dertil, så kunne det jo kun være for at gøre alting forbi. Hun kunne ikke bekvemme sig til at se Fritz igen, – eller den anden. Hun måtte jo spytte dem i ansigtet, eller slå dem med knyttet hånd i synet. Eller ville det ikke være en befrielse, en vellyst, om hun styrtede efter dem nu og skreg dem ind i ansigtet: I slyngler, I skurke, skammer I jer ikke, skammer I jer ikke! – Men hun vidste samtidig, at hun ikke ville gøre det. Hun følte, at det end ikke var umagen værd; hun har jo nu besluttet, måttet beslutte sig til at gå en vej, hvor ingen forsmædelse og ingen foragt kan nå hende mere! Aldrig mere vil hun efter denne skændsel kunne se noget menneske ind i øjnene. For hende er der kun ét tilbage nu: At tage afsked med den eneste, som hun elsker, – med sin søn! Kun med ham. Men således, at han ikke mærker det. Kun hun selv tør vide, at hun nu for bestandig går fra ham, at hun for sidste gang kysser hans barnepande, som hun har elsket så højt. Hvor underligt var det

ikke at tænke på den slags ting, medens man lå her udstrakt på gulvet, uden at røre sig! Hvis der træder nogen ind i værelset nu, så vil de tro, at jeg er død. Hvor mon de vil finde mig? tænkte hun videre. Hvorledes skal jeg gøre det? Hvordan skal jeg nå så vidt, at jeg kommer til at ligge således – følelsesløs, for aldrig at vågne mere!

En lyd fra forværelset fik hende til at skælve. Hugo kom altså nu! Hun hørte ham gå ude i gangen, forbi hendes dør; og nu åbnede han sin egen dør, – og på ny var det stille. Han var kommet tilbage. Hun var ikke mere alene! Hun rejste sig langsomt, hendes lemmer smertede. Værelset lå nu næsten i fuldstændigt mørke, luften forekom hende med et uudholdelig tung. Hun forstod ikke, hvorfor hun egentlig havde ligget så længe på gulvet, og hvorfor hun ikke havde åbnet skodderne; nu lukkede hun dem hastigt op, og hun så haven udbredt derude og bjergene højt tårnet mod den mørknende himmel; og hun tænkte, at det var døgn siden, hun havde set alt dette sidst. Denne lille verden lå der ude i aftenen så fuld af fred, og hun følte sig lidt mere rolig. Men på samme tid mærkede hun angst, at hun måske lod sig skuffe og forvirre af denne fred. Og hun sagde til sig selv: Hvad jeg har hørt, har jeg hørt og hvad der er sket, er sket. Denne aftens ro, denne verdens fred er ikke for mig! Der vil komme en morgen! Dagens larm vil begynde igen! Menneskene vil altid vedblive at være onde og rå, og kærligheden – er blot en sjofel anekdote! Og jeg er et menneske, som aldrig vil kunne glemme, hverken ved dag eller nat, ikke i ensomhed og ikke i vrimlen, ikke i mit hjem og ikke blandt fremmede. I denne verden har jeg kun et tilbage: at give min

dreng et afskedskys på hans kære pande, – og så gå! – – Hvad mon han bestilte i sit værelse nu?

Fra det åbne vindue i hans stue gød et svagt lysskær sig ud over grus og plæner. Var han måske blot gået i seng – udmattet efter sin lystige udflugt? En skælven rystede hendes legeme, en fornemmelse forunderlig sammensat af angst, af væmmelse og af længsler. Ja, hun længtes efter ham, men efter en anden end den, han nu var, som han lå derinde i sit værelse – endnu med duften af Fortunata gemt mod sin hud. Hun længtes efter Hugo, som han engang var, – efter den friske rene dreng, som havde fortalt hende om et kys, en lille pige havde givet ham i dansetimen, – efter den Hugo, der sammen med hende en lys sommerdag var kørt gennem grønne dale, – og hun ønskede sig forpint den tid tilbage, da hun selv var en anden, en moder, der var sin søn værdig, og ikke et fruentimmer, som fordærvede knægte kunne omtale gement, som var hun den første den bedste skøge. Ak, om der endnu gaves mirakler! Men den tid var forbi. Aldrig ville den kunne gøres usket, den time, da hun med brændende kinder, på sine smertende knæ begærligt lyttede til fortællingen om sin skændsel – og sin lykke! Endnu om ti, tyve, om halvtreds år, – ja selv som en ældgammel mand, vil Rudi Beratoner kunne huske det øjeblik, da han som ungt menneske sad på en hvid bænk i fru Beate Heinolds have og hørte en skolekammerat fortælle, hvorledes han nat efter nat, lige til den lyse morgen havde været hos hende. Hun rystede, hun vred sine hænder og så op mod himlen, hvis dødstunge skyer ikke rørtes af hendes ensomme kval og intet mirakel gemte for hende. Forvirret støj lød op til hende fra søen og fra vejen, mørke steg bjergene den kommende nat i møde, den gule

mark lyste mat i mulmet, som snigende sænkede sig. Hvor længe ville hun endnu blive liggende ubevægelig her? Hvad ventede hun mon på? Havde hun da glemt, at Hugo lydløst, som han kom, kunne snige sig ud af huset for på ny at gå til den, der nu betød mere for ham end hun –! Der var ingen tid at spilde nu. Hurtigt åbnede hun sin dør, gik ind i den lille dagligstue og stod foran Hugos værelse. Et øjeblik tøvede hun, lyttede, hørte intet og åbnede hastigt døren. Hugo sad på divanen; da moderen trådte ind, stirrede han på hende med vidtåbne øjne, som var han lige blevet vækket af dyb søvn. På bordet midt i værelset stod en elektrisk lampe med grøn skærm; det usikre lys jog sælsomme skygger hen over hans pande. Beate blev et øjeblik stående i døren; Hugo kastede hovedet tilbage, det så ud, som ville han rejse sig; men han blev siddende, holdt armene udstrakt fra sig og støttede håndfladerne mod divanen. Beate fornemmede dette øjebliks stilhed, som holdt hendes hjerte op at slå. En sanseløs skræk greb hende, og hun sagde til sig selv: Han ved alt! – Hvad vil der ske? tænkte hun i samme nu. Hun gik hen til ham, og idet hun påtog sig en sorgløs mine, spurgte hun: "Har du sovet, Hugo?"

"Nej," svarede han, "jeg havde blot lagt mig lidt."

Hun så på det blege, forpinte barneansigt. Det var som løstes hendes egen sorg i usigelig medynk med hendes dreng; sky strøg hun det viltre hår fra hans pande og lagde sine hænder om hans hoved; så satte hun sig ved siden af ham.

"Nå, min egen dreng –," begyndte hun ømt; men hun fandt ikke flere ord. Hans ansigt fortrak sig smerteligt; hun tog hans hænder, og næsten adspredt besvarede han hendes håndtryk, han strøg sagte hendes fingre; men han så til siden, han

smilede maskeagtigt stift, øjnene blev med et rødsprængte, hans bryst arbejdede voldsomt. Pludselig gled han ned fra divanen, lå på knæ foran moderen med hovedet gemt i hendes skød og græd tungt hulkende.

Og Beate følte sig dybt rystet og dog sælsomt befriet:

Nu var der intet fremmed mellem dem mere! Hun talte ikke, men lod ham græde; af og til strøg hun ham kærtegnende gennem håret, og i knugende angst spurgte hun sig selv: Hvad kan der dog være sket! – Sagtens var dog intet alvorligt hændet ham! – Rimeligvis var det blot hans nerver, som med et gav efter. Og hun huskede, at hendes afdøde mand havde haft ganske lignende krampagtige anfald, ofte tilsyneladende af ganske ubetydelige årsager, – under indstuderingen af en eller anden stor og anstrengende rolle, efter en hændelse, som havde krænket hans skuespiller-forfængelighed, eller uden nogen som helst synlig eller i alt fald påviselig grund. Og med ét faldt hun på, om ikke Ferdinand når han således græd ud i hendes skød, blot søgte lindring for kvaler og skuffelser, som en eller anden fremmed kvinde havde voldt ham! Men hvad angik det hende! Hvad ondt han end havde gjort hende, så havde han sonet det ud, og nu var det jo alt sammen så længe, længe siden! I dag var det altså hendes søn, som græd ud i hendes skød, og hun vidste nu, at det var for Fortunatas skyld. Hun så på ham, og hendes hjerte rørtes af den inderligste medynk. Hvor langt, langt borte var ikke hendes egne kvaler nu, da hun stod her over for sin drengs første dybe hjertesorg! Hvor blev ikke hendes egen fortvivlelse og skam, hendes egen bitre dødslængsel ringe og ussel nu, da den, hun elskede højst i verden, græd her i hendes skød; og hun vidste, at kun ét gjaldt for hende nu: at beskytte og

at frelse *ham*. Og i sin overstrømmende trang til at lindre og trøste, hviskede hun: "Græd ikke, min egen dreng; det vil sikkert blive godt alt sammen." Og da han stumt rystede på hovedet, gentog hun, denne gang fastere: "Jo! Jo! Det vil alt sammen blive godt igen. Tro kun mig!" Og hun forstod godt, at disse trøstende ord ikke alene var rettet til Hugo, men tillige til hende selv. Dersom hun blot evnede at hjælpe sin søn ud over denne sorg, blot ejede kraft nok til at give ham nyt livsmod og nyt håb, så ville hun også selv vinde vilje og styrke til at leve sit liv videre, – især nu da hun vidste, at hun kunne hjælpe ham, – nu da hun fornemmede, hvor glad også han var ved, at de havde fundet hinanden igen! Og hun så for sig på ny hine fjerne fantasiegne, hvor hun en gang havde drømt, at hun vandrede med Hugo; og forjættende dukkede den tanke op: Ja! Om jeg nu virkelig gjorde den rejse sammen med Hugo, således som jeg allerede havde bestemt, før alt dette frygtelige hændte! Og om vi nu slet ikke mere kom hjem fra denne rejse, men blev derude mellem fremmede mennesker, fjernt fra alle, som har kendt os, – mon vi så ikke kunne begyndte et nyt og rigere liv, i en renere luft?

Hugo løftede pludselig hovedet op fra hendes skød, hans øjne var vilde, og han råbte hæst med fordrejede træk: "Nej, nej! Det bliver aldrig godt mere!"

Han rejste sig og betragtede moderen underligt fraværende, så gjorde han en bevægelse hen mod bordet som søgte han et eller andet, drev derpå med ludende hovedet nogle gange frem og tilbage i værelset og blev endelig stående henne ved vinduet og så tungt ud imod natten.

Beates blik havde fulgt ham, hun formåede ikke at løfte sig fra divanen.

"Hugo!" råbte hun, og endnu en gang, klynkende: "Hugo, min dreng!"

Han vendte sig om og så på hende med et stivnet smil, der ramte hende med dybere smerte end hans forpinte stønnen før. Og skælvende spurgte hun på ny: "Hvad er der dog sket?"

"Ingenting, moder," svarede han med en egen påtaget raskhed.

Beslutsom rejste hun sig og gik hen imod ham.

"Ved du, hvorfor jeg kom ind til dig?"

Han stirrede blot på hende:

"Nå, gæt en gang!"

Han rystede på hovedet.

"Jeg ville kun spørge dig, om du ikke har lyst til at gøre en lille rejse sammen med mig?"

"En rejse," gentog han, øjensynlig uden at forstå.

"Ja, en rejse til Italien. Vi har tiden for os. Skolen begynder jo først om tre uger, så vi kan sagtens være tilbage. Nå, hvad siger du til det?"

"Jeg ved ikke," svarede han.

Hun lagde armen om hans hals. Hvor han dog ligner Ferdinand! tænkte hun. En gang i et stykke havde han spillet en ganske ung mand, og da havde han set nøjagtig således ud. Hun sagde spøgende:

"Godt! Da *du* nu ikke ved det, kære Hugo, så ved i hvert fald *jeg* ganske bestemt, at vi rejser, så på den sag behøver vi ikke at spilde flere ord, min egen dreng! Tør nu dine øjne og bad din pande, så går vi ud sammen."

"Skal vi ud?"

"Ja, naturligvis! Det er søndag, så der bliver ingen aftensmad hjemme. Forresten har vi jo også lovet at træffe de andre nede på hotellet. Og måneskinsturen på søen! Har du da rent glemt, at det er i dag, vi har aftalt den!"

"Vil du ikke hellere gå alene, moder? Måske jeg kunne komme senere."

En vanvittig angst greb hende pludselig. Ville han have hende bort? Hvorfor? Med gru jog hun dog denne tanke fra sig. Og hun spurgte med tilkæmpet ro:

"Du er måske ikke sulten?"

"Nej," svarede han.

"Det er jeg i grunden heller ikke. Kunne vi ikke først gå en lille tur sammen?"

"Gå en tur?"

"Ja, vi kan jo vælge en omvej ned til strandhotellet."

Han tøvede endnu. Hun stod dirrende af forventning. Endelig nikkede han.

"Ja! Gør dig blot færdig, moder."

"Å, jeg er færdig, jeg kan nøjes med at tage en frakke om mig." Hun rørte sig ikke; han syntes ikke at bemærke det, men gik hen til servanten, hældte vand ud i hånden og badede pande, øjne og kinder. Så strøg han kammen et par gange flygtigt gennem håret.

"Ja, gør dig kun fin!" sagde Beate; og ængstet erindrede hun, hvorledes hun i længst svundne dage havde sagt netop de samme ord til Ferdinand, når han gjorde sig i stand til at gå ud – Gud ved hvorhen! Hugo tog sin hat.

"Jeg er parat, moder," sagde han smilende.

Hun gik hurtigt ind i sit værelse og hentede sin frakke. Hun knappede den først, da hun igen var tilbage i Hugos værelse, hvor drengen roligt havde ventet på hende.

"Kom så!" sagde hun.

Da de gik ud af døren, mødte de pigen, som nu kom hjem efter sin frisøndag. Hun hilste ærbødigt, men af den næsten umærkelige trækning om hendes øjenlåg forstod Beate på en gang, at hun vidste besked om hver ting, der i løbet af de sidste uger var hændet i huset. – Men hvad brød hun sig om det! Alt var hende ligegyldigt mod den lykke, der fyldte hende nu, da hun på ny – som hun så længe havde ønsket – havde Hugo ved sin side.

De fulgtes ud over engene, tæt ved siden af hinanden her under den stille blå nathimmel, og de gik rask, som havde de sat sig et mål. I begyndelsen talte de ikke; men kort før de nåede ind i skovens mørke, vendte Beate sig mod sin søn og spurgte:

"Vil du ikke tage min arm?"

Han lagde sin arm i hendes, og hun følte sig tryg ved det. De gik videre i de tunge skygger af træerne; af og til glimtede frem mellem grenene lysskæret fra en eller anden villa inde i skovtykningen. Beate tog stille Hugos hånd i sin; hun kærtegnede den, førte den til sin mund og kyssede den. Han gjorde ingen modstand. Nej! han vidste åbenbart intet! Eller lod han hende blot have sine egne veje? Havde han alligevel forstået hende helt, – skønt hun var hans moder? De kom forbi direktør Welponers villa. Fra indgangsporten kom en bred, grønblå lysstribe. De kunne have skelnet hinandens træk, men de stirrede begge ud i mørket, og straks lukkede det sig om dem

på ny. I denne del af skoven var mulmet så tæt, at de måtte famle sig langsomt frem for ikke at snuble. "Pas på!" sagde Beate af og til. Hugo rystede blot på hovedet, og de holdt sig fastere til hinanden. Noget efter nåede de en sti, som førte ned til søen, og som de kendte fra dagens spadsereture. De bøjede ned ad denne vej og nåede på ny en svag lysning, hvor træerne stod spredt og åbnede sig ud mod en eng. Højt over dem var den stadig stjerneløse himmel. En forfalden brædde-trappe, hvis skrøbelige gelænder bød ringe støtte, førte ned til landevejen, som til højre for dem tabte sig i natten, medens den til venstre førte ned til badestedet. Der nede fra skinnede utallige lys dem i møde. I en slags stiltiende forståelse valgte de denne retning. Det var, som havde denne fælles vandring her gennem mørket på ny og uden ord bragt dem nær til hinanden, og Beate sagde i en skødesløs, næsten spøgende tone: "Jeg kan egentlig ikke lide, at du græder, Hugo!"

Han svarede ikke, men så hastigt bort fra hende ud over den stålgrå sø, der nu blot var synlig som en smal stribe nede langs bjergenes fod.

På ny talte Beate, og hendes stemme lød bedrøvet:

"Tidligere," sagde hun, "tidligere fortalte du mig al ting!"

Og medens hun sagde dette, var det hende på en gang igen, som havde hun egentlig henvendt sine ord til Ferdinand, – som ville hun udfritte sin døde mand om alle de hemmeligheder, han havde fortiet for hende, medens han endnu levede. Bliver jeg vanvittig, tænkte hun, eller er jeg det allerede? Og for ligesom at gribe virkeligheden tog hun så fast om Hugos arm, at han fo'r sammen, helt forskrækket. Og hun talte videre:

"Tror du ikke, det ville lette dit sind at betro al ting til mig?" Hun tog igen hans arm. Men medens hendes sidste spørgsmål endnu genklang i hendes bryst, fornemmede hun dulgt, at hun havde spurgt, ikke blot for at befri hans sind, men tillige fordi der i hendes egen sjæl rørte sig en sælsom vild nysgerrighed, som fyldte hende med dyb og fortærende skam. Og det var, som anede Hugo denne skjulte underfundighed i hendes spørgsmål; for han gav intet svar og lod, ligesom tilfældigt, sin arm glide ud af hendes. Skuffet og ensom gik Beate ved hans side. Og i dyb sjæleangst spurgte hun sig selv: Hvad er jeg da til her i verden, når jeg ikke længere er hans moder! Skal jeg da miste alt i dag? Er jeg da nu ikke bedre værd, end at et par fordærvede drenge tør kalde mig ved skøgenavn? Og var alt det, hun havde følt deroppe i skovens lune mørke, kun tom illusion? Var det kun en tåbelig drøm, når hun havde troet: at nu hørte hun og han usvigeligt sammen – her hvor de hos hinanden havde skjult sig for verden? I så fald var livet sandelig ikke værd at leve. Ja! Så var der intet tilbage mere! Men hvorfor skræmte denne tanke hende nu? Den sag var jo afgjort for længst. Jeg var nylig så bestemt på at gøre al ting forbi! Og har jeg ikke hele tiden vidst, at andet er der ikke tilbage for mig! Bag hende hvislede nu, spøgelsesagtigt og snigende inde i vejens mulm, de hånske og hæslige ord, som hun i dag gennem vinduessprækken hørte for første gang i sit liv, og som rummede hendes elskov og skændsel, hendes lykke og hendes død. Og for et nu mindedes hun næsten som en søster hin anden kvinde, der engang var løbet langs havet, jaget af mørkets dæmoner, fortæret af lyst og af kval!

De nærmede sig badestedet. Det hvide lys, der nu omtrent hundrede skridt borte i en bred stribe gød sig ud over vandet, viste dem terrassen, hvor deres venner ventede ved aftensmaden. Beate indså, hvor vanskeligt, ja umuligt, det var for hende endnu en gang at vise sig i kredsen af de levende. Hvorfor gik hun denne vej? Hvorfor blev hun ved at gå her ved Hugos side? Var det ikke blot ussel fejhed af hende, når hun tænkte på at tage afsked med drengen! For ham var hun sikkert kun en besværlig og påtrængende person, der ville snige sig ind i hans hemmeligheder. Da mødte hun pludselig hans øjne på ny, de søgte hendes i et blik, der bad om råd og om hjælp. Ny angst og nyt håb vaktes i hendes sjæl.

"Hugo!" hviskede hun.

Og han sagde, som gav han nu endelig svar på spørgsmål, hun selv allerede havde glemt:

"Det kan ikke blive godt mere. Det hjælper ikke at fortælle noget. Nej! Det kan ikke blive godt!"

Hun følte sig lindret ved at han endelig havde opgivet sin tavshed, og hun sagde:

"Jo, det skal nok blive godt igen, Hugo, nu rejser vi jo bort, – langt bort."

"Hvad kan det hjælpe os, moder?"

Os –? Han tænker på os begge to! Men er det ikke bedre således? Så er vi dog hinanden lidt nærmere! Han gik raskere, hun holdt sig ved hans side; pludselig blev han stående, så ud mod søen og åndede dybt ud, som gav ensomheden derude over vandet ham pludselig trøst og hvile. Et par oplyste både gled forbi. Mon det allerede er vort selskab? tænkte Beate flygtigt. Måneskin får de nu alligevel ikke! Og pludselig faldt

noget hende ind: "Hugo, hvad ville du sige til, om vi to roede ud – vi to alene?" spurgte hun.

Han så op mod himlen, som søgte han efter månen.

Beate forstod hans blik og sagde: "Den behøver vi jo ikke."

"Hvad skal vi derude på vandet, – i mørket?" spurgte han svagt.

Hun tog ham om hovedet og så ham ind i øjnene. Hun sagde:

"Du skal tale med mig; du skal sige mig, hvad der er hændet dig, sådan som du altid før har fortalt al ting til mig."

Hun tænkte, at han sikkert i natensomheden derude på den stille sø ville overvinde den sky, der nu holdt ham fra at betro sig til sin moder. Da hun i hans tavse mine ikke læste nogen modstand, gik hun rask mod bådehuset, hvor hendes båd lå. Døren stod på klem. De trådte ind i det mørke rum, og hun løste bådens kæde. Hun sprang ned i båden, hastigt, som gjaldt det om ikke at spilde et minut. Hugo fulgte. Han tog den ene åre og stødte fra. Få sekunder efter var de fri af land. Hugo tog nu også den anden åre og roede båden langs bredden ned forbi strandhotellet, – så nær, at de kunne høre folk tale oppe på terrassen. Det forekom Beate, at hun kunne høre arkitektens stemme overdøvende de andres. De enkelte skikkelser og ansigter kunne hun ikke skelne. Hvor var det dog let at undgå mennesker! Hun tænkte: Hvor lidt betyder det ikke for mig nu, hvad de siger om mig, tror om mig eller ved –? Man støder blot sin båd ud fra bredden, glider menneskene forbi så nær, at man kan skelne deres stemmer, og dog er pludselig det hele en så fuldkommen ligegyldigt! Såfremt man da ikke kommer tilbage ...! lød det dybt i hende, og hun skælvede let. Hun sad ved roret og styrede båden ud mod midten af søen. Månen var

stadig endnu ikke fremme, men over vandspejlet dirrede et svagt lysskær, som havde søen i sit dyb gemt al dagens solskin. Af og til kom der fra kysten et strejf af lys, og i det svage skær syntes Hugos udtryk hende friskere og mindre nedslået end før.

Da de var et godt stykke ude, lod Hugo åren synke, tog sin jakke af og løste skjortens krave. Hvor han er sin fader lig! tænkte Beate med smertelig undren. Men ham kendte jeg ikke, da han var så ung. Og hvor han dog er smuk! Hans træk er ædlere end Ferdinands; – men dem har jeg egentlig slet ikke kendt, – det var jo altid andres stemmer og andres maske, han viste mig. Ser jeg ham altså i dag for første gang? – Og hun skælvede heftigt.

Båden var nu inde i skyggen af bjergene, og Hugos træk svandt efterhånden bort i mulm. Han begyndte igen at ro, ganske langsomt, de kom næppe af stedet. Nu er det tid! Tænkte Beate, men vidste i samme øjeblik ikke længere, til hvad der skulle være tid. Og pludselig var det, som vågnede hun af en drøm; pinefuldt brændende fornemmede hun på ny ønsket om at vide, hvad der var hændet Hugo. Og hun spurgte:

"Nå, Hugo, hvad er der så gået dig imod?"

Han rystede på hovedet, men i stigende spænding så hun, at han ikke længere stred imod.

"Tal kun, Hugo," sagde hun. "Du kan sige al ting til mig. Jeg ved jo allerede så meget, kan du nok tænke." Og som kunne hun dermed løse den sidste fortryllelse, der bandt ham, hviskede hun ud i natten navnet: "Fortunata".

En skælven fo'r gennem hans legeme, så heftig, at det næsten var, som fik den båden til at slingre. Beate spurgte igen:

"Du var hos hende i dag – og sådan kommer du altså tilbage! Hvad har hun dog gjort dig, Hugo?"

Hugo tav, med faste tag roede han båden frem, tungt stirrende ud i luften. En pludselig tanke faldt Beate ind. Hun tog sig til hovedet, som fattede hun ikke, at hun først nu fandt sammenhængen ud, og idet hun bøjede sig over mod Hugo, hviskede hun hurtigt: "Den fremmede kaptajn var der, ikke sandt? Og han traf dig hos hende?"

Hugo så op: "Hvilken kaptajn?"

Nu huskede hun, at den, hun mente, jo slet ikke var kaptajn.

"Baronen, mener jeg," sagde hun. "Var han der. Fandt han jer? Har han fornærmet dig, Hugo, slået dig?"

"Nej, moder, den, du tænker på, var der ikke. Jeg kender ham slet ikke. Det forsikrer jeg dig, moder."

"Men hvad er der da?" spurgte Beate. "Bryder hun sig ikke mere om dig? Er hun ked af dig? Har hun gjort nar ad dig? Har hun jaget dig bort? Det er det, der piner dig, Hugo?"

"Nej, moder." Og han tav.

"Men hvad da, Hugo? Sig det dog!"

"Å, spørg ikke mere, moder, spørg ikke. Det er alt for frygteligt!"

I brændende sjælekval forstod hun, at nu måtte hun vide alt! Det var, som måtte denne dag, med sit mylder af alle nutidens og fortidens gåder, omsider på en eller anden vis give hende et svar. Med begge hænder greb hun ud i luften som for at fastholde sine flygtende tanker. Hun lod sig glide ned fra rorstoften og sad nu ved Hugos fødder.

"Tal dog," sagde hun, "mig kan du sige alting, du behøver ikke at skamme dig, jeg forstår det jo alt sammen. Alt sammen! Jeg

er din moder, Hugo, og jeg er kvinde. Husk på, at jeg også er kvinde. Du skal ikke være bange for at krænke mig eller for at støde min finfølelse. Jeg har gennemgået meget i den sidste tid. Jeg er jo ingen – gammel kvinde. Jeg forstår alt! Alt for meget, min dreng. – Du må ikke tro, at vi er kommet så uhjælpeligt langt fra hinanden, Hugo, at der er ting, som du ikke tør sige mig."

Undrende og fortumlet følte hun, hvor håbløst hun udleverede sig, og tillige hvor fast hun drog ham til sig.

"Ak, Hugo, hvis du vidste, hvis du vidste!"

Og hans svar kom: "Jeg ved, moder!"

Beate skælvede; men hun følte ikke længere nogen skam, fornemmede kun den befriende bevidsthed: at være ham nær og at høre ham til! Hun sad ved hans fødder i bådens bund, hun tog hans hænder i sine. "Fortæl!" hviskede hun.

Han talte, men han fortalte ikke. I dumpe, løsrevne ord erklærede han, at han aldrig mere kunne vise sig mellem mennesker. Det, der var hændet ham i dag, udelukkede ham for bestandig fra alt menneskeligt samfund!

"Men hvad er der dog sket?"

"Jeg var ikke ved mig selv. – Jeg ved ikke, hvad der er sket. De drak mig fuld!"

"Drak de dig fuld? Hvem? Hvem? Du var – ikke alene med Fortunata?" Og hun huskede, at hun nylig havde set ham i selskab med frøken Fallehn og denne cirkusrytter. De to havde altså også været til stede! Og med bristende stemme spurgte hun endnu en gang: "Hvad er der sket?" Men hun vidste det allerede, uden at behøve hans svar. For sine øjne så hun det hele lyslevende i natten. Forfærdet ville hun skjule sine øjne, men

skamløst frækt forfulgte billedet hende ind bag de lukkede låg. Og en ny og forfærdelig anelse tvang hende til atter at åbne øjnene, og idet hun udslukt stirrede på Hugos tavst tillukkede læber, spurgte hun:

"Du har fået det at vide i dag. *De* har sagt det til dig?"

Han svarede ikke, en heftig trækning gik gennem hans lemmer og kastede ham viljeløs ned i bådens bund ved siden af Beate. Hun stønnede fortvivlet og greb i en følelse af usigelig forladthed efter Hugos feberdirrende hænder, som havde løst sig af hendes. Villigt lod han hende beholde dem nu, og hun blev roligere ved det. Hun drog ham nærmere ind til sig, knugede sig mod ham; smerteligt og dybt følte hun sin længsel forløses og dulgt mødes med hans. Og skønt båden næsten lå stille, syntes de begge, som førte den dem videre med voksende hast. Hvorhen bragte deres fart dem nu? Gennem vejløse drømme? Ud mod de lovløse verdener!

Om han nu ikke nogen sinde mere kom i land! Kunne han overhovedet vende tilbage? De var jo bundet til samme fart! For dem var ingen ny morgen gemt der oppe bag de sorte skyer! Og i dump forudfølelse af den evige nat, i dyb og døende længsel, rørte hendes læber hans. Uden ror gled båden bort mod den fjerne bred, og for Beate var det, som gav hun dette kys for første gang til en, som hun aldrig før havde kendt, og som havde været hendes mand.

Da straks efter mere nøgterne tanker meldte sig, fandt hun endnu sjælsstyrke nok til ikke at vågne helt.

Hun holdt Hugos hænder fast i sine og svang sig op på rælingens kant. Da båden begyndte at krænge, åbnede Hugo øjnene, der kom i hans blik et glimt af angst, som et sidste

smertens bånd, der bandt ham til al menneskelig lod. Beate drog sin søn, den elskede, den dødsviede, ind til sig. Forstående, tilgivende og befriet lukkede han sine øjne; hun betragtede endnu en gang den grå kyst, der steg frem af mulmet og i et bristende blik skimtede hun de sidste skygger af den svindende jord. –

Om "Fru Beate og hendes søn"

Forfatter: Arthur Schnitzler (1862-1931).
Org.udg: *Frau Beate und ihr Sohn*. Føljeton i *Die neue Rundschau* februar-april 1913, bogudgave Verlag S. Fischer, Berlin 1913.
Denne udgave efter: *Fru Beate og hendes Søn*. Oversat af Otto Rung. Erslev & Hasselbalch (Jacob Erslevs Forlag), København 1913.
Oversætter: Otto Rung (1874-1945).
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter skitse af Gustav Klimt (1862-1918): *Frauenkopf im Dreiviertelprofil nach links* (1902)

ISBN 978-87-7628-326-1
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-517-4 (Ølstykke 2017).

© 2026 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk